

**VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

AUDITO ATASKAITA

**SĮ „VILNIAUS ATLIEKŲ SISTEMOS ADMINISTRATORIUS“ VEIKLOS
VERTINIMAS**

2024-06-05 Nr. R-05-5
Vilnius

Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai ir efektyviai valdomi ir naudojami savivaldybės finansai ir kitas turtas bei kaip vykdomas savivaldybės biudžetas. Kontrolės ir audito tarnyba, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, skatina teigiamą ir veiksmingą auditų poveikį savivaldybės finansų valdymo ir kontrolės sistemai, siekia didinti kuriamą naudą visuomenei, padedant Vilniaus miesto savivaldybei išmintingai valdyti finansus ir turtą. Daugiau apie Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklą ir auditų rezultatus – interneto svetainėje www.vilniuskontrolė.lt

Auditą atliko: vyriausioji patarėja Birutė Žilėnienė (audito grupės vadovė), tarnautojos Daiva Kirkilienė ir Miglė Brigita Narbutienė.

Audito ataskaita pateikta: Vilniaus miesto savivaldybės merui, Vilniaus miesto savivaldybės tarybos kontrolės komitetui.

TURINYS

SANTRAUKA	3
ĮŽANGA	10
AUDITO REZULTATAI	15
1. Ne visais atvejais užtikrinamas efektyvus komunalinių atliekų surinkimo administravimas	15
1.1 Nekaupiami duomenys apie vežėjų eksploatuojamų transporto priemonių svėrimo įrangos metrologinę patikrą	15
1.2 Nemažėja vežėjų pažeidimų vykdant komunalinių atliekų surinkimo ir jų vežimo paslaugų sutartis	15
1.3 Nesudaromi metiniai planai dėl vežėjų teikiamų paslaugų kontrolinių patikrinimų	16
1.4 Ne visais atvejais kontrolinių svėrimų metu pagrįstai nustatomas mišrių komunalinių atliekų svoris	18
1.5 Tekstilės atliekos ne visada išvežamos pagal konteineriuose sumontuotų jutiklių duomenis	19
1.6 Nustačius IS užfiksuotų atliekų svorių neatitikimus nesiimama prevencinių priemonių	20
2. Priimant sprendimus ne visada siekiama mažinti administravimo sąnaudas	20
2.1 Nustatant darbuotojams ambicingus tikslus neįvertinamas papildomas lėšų poreikis	20
2.2 Ne visada pagrindžiamas darbuotojų mokymų reikalingumas	21
2.3 Abejotinas įsigytų paslaugų poreikis	22
2.4 Trūksta transporto ir kuro naudojimo kontrolės	23
3. Informacinių sistemų plėtra neužtikrina efektyvaus veiklos procesų valdymo	24
3.1 Nepasibaigus galioti sutartims sudaromos naujos informacinių sistemų plėtros ir priežiūros sutartys	25
3.2 Ne visi duomenys kaupiami atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinėje sistemoje	27
4. Kiti pastebėjimai	27
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	30
PRIEDAI	32
1 priedas. Santrumpos ir sąvokos	32
2 priedas. Komunalinių atliekų vežėjai Vilniaus mieste	34
3 priedas. Audito apimtis ir metodai	35

SANTRAUKA

Audito svarba

Viena iš savarankiškų savivaldybių funkcijų¹ – komunalinių atliekų tvarkymo sistemų diegimas, antrinių žaliavų surinkimo ir perdirbimo organizavimas, sąvartynų įrengimas ir eksploatavimas. Vilniaus miesto savivaldybė organizuoja komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, atrenka komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą teikiančius atliekų tvarkytojus². Komunalinės atliekos Vilniaus mieste turi būti tvarkomos atliekų tvarkymo taisyklėse nustatyta tvarka³.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybę pagal nustatytus teisės aktų ir sudarytų sutarčių dėl komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų reikalavimus užtikrina atliekų tvarkytojas, teikiantis šią paslaugą. Už atliekų tvarkytojo teikiamos paslaugos kokybės priežiūrą ir kontrolę, už šios paslaugos nepertraukiamą teikimą atsakinga savivaldybės vykdomoji institucija⁴. Komunalinių atliekų sistemos administratoriaus funkcijas atlieka SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“, kurios veiklos tikslas – užtikrinti efektyvų komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimą, vykdyti vietinės rinkliavos apskaičiavimą, apskaitą, surinkimo kontrolę ir nepriemokų išieškojimą⁵.

Vilniaus miesto savivaldybės lūkesčių rašte⁶ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ iškeltas vienas iš pagrindinių tikslų – kokybiškos, nepertraukiamos ir prieinamos atliekų surinkimo ir tvarkymo paslaugos atliekų turėtojams teikimo organizavimas.

Siekiant užtikrinti efektyvų komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimą, kokybiškos komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo paslaugos teikimą, kitų priskirtų funkcijų kokybišką atlikimą, SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ turi įgyvendinti keliamus tikslus, todėl Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, vykdydama 2024 m. veiklos planą, atliko Įmonės veiklos vertinimą (veiklos auditą)⁷.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – atlikti SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ veiklos vertinimą.

---

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 6 str. 31 p.

² Vilniaus miesto savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2022-05-24 sprendimu Nr. -1458, 7 p.

³ Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, 1998-06-16 Nr. VIII-787 (su vėlesniais pakeitimais), 4 str. 1 d.

⁴ Ten pat, 30 str. 7 d.

⁵ Vilniaus miesto savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2022-05-24 sprendimu Nr. -1458, 18 p.

⁶ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-01-20 lūkesčių raštas.

⁷ Vilniaus miesto savivaldybės kontrolieriaus 2024-01-03 pavedimas Nr. B-02-1 „Dėl SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ veiklos audito atlikimo.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar užtikrinamas efektyvus komunalinių atliekų surinkimo administravimas;
- ar atliekant komunalinių atliekų surinkimo administravimo funkcijas mažinamos Įmonės veiklos sąnaudos;
- ar atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinės sistemos pagalba užtikrinamas efektyvus komunalinių atliekų surinkimo procesų valdymas.

Audito subjektas – SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“.

Vertintas laikotarpis – 2023 metai. Siekiant įvertinti tendencijas, pokyčius naudojome ankstesnių metų duomenis.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti priede „Audito apimtis ir metodai“ (35 psl.).

Pažymėtina, kad audito metu SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ ne visada laiku pateikė vertinimui reikalingus dokumentus ir duomenis, nepateikė 2023 metais galiojusio pareigybių sąrašo ir nustatytų atlyginimų rėžių, atskirais atvejais vertinimui buvo pateikti skirtingi duomenys.

Pagrindiniai audito rezultatai

1. Ne visais atvejais užtikrinamas efektyvus komunalinių atliekų surinkimo administravimas

Audito metu SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ nepateikė duomenų apie 2023 m. vykdytą nuolatinę vežėjų naudojamose transporto priemonėse sumontuotos svėrimo įrangos metrologinės patikros galiojimo kontrolę. Įmonė neturėjo informacijos, ar visose vežėjų transporto priemonėse sumontuota svėrimo įranga turi galiojančius metrologinės patikros sertifikatus ir tik audito metu raštu kreipėsi į vežėjus su prašymu juos pateikti. Neturint duomenų apie galiojančius vežėjų naudojamose transporto priemonėse sumontuotos svėrimo įrangos metrologinės patikros sertifikatus, gali būti neužtikrinama efektyvi komunalinių atliekų surinkimo paslaugos kontrolė (1.1 poskyris, 15 psl.).

SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ vykdydama komunalinių atliekų vežėjų sutartinių įsipareigojimų priežiūrą, 2023 metais kiekvieną mėnesį nustatė vežėjų pažeidimus, apskaičiavo baudas, tačiau nepriėmė sprendimų dėl reikalingų pokyčių. 2023 metais nustatyta 9 314 vnt. pažeidimų, vežėjams apskaičiuota 306 765 Eur baudų. Nepriėmus sprendimų, o tik taikant baudas, vežėjų padaryti pažeidimai nemažėja. UAB „Ekonovus“ 2023 metais pažeidimų skaičius palyginus su 2022 metais, padidėjo beveik 3 kartus, o UAB „Ecoservice“ – beveik 5 kartus. Galutinį sprendimą dėl baudų taikymo priima Vilniaus miesto savivaldybės

administracija, kuri apskaičiuota baudų suma mažina vežėjams mokėtinas sumas (1.2 poskyris, 15-16 psl.).

SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ prižiūrėdama ir kontroliuodama vežėjų veiklą ir sutartinių įsipareigojimų vykdymą nesudaro metinių planų dėl mišrių komunalinių atliekų kontrolinių svėrimų. Kontrolinius svėrimus atlieka tik gavusi prašymus ar skundus iš rinkliavos mokėtojų (atliekų turėtojų) ir nustatiusi vežėjų užfiksuotų svorių neatitikimus, netikslumus. Nesudarius metinių planų dėl mišrių komunalinių atliekų kontrolinių patikrinimų neužtikrinama efektyvi vežėjų suteiktų paslaugų kontrolė, nes kontrolinių svėrimų metu nustatomi atliekų svorių neatitikimai, o SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ atlikti mišrių komunalinių atliekų kontroliniai svėrimai apima tik apie 1 proc. individualių namų atliekų turėtojų (1.3 poskyris, 16-18 psl.).

SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ atliekant kontrolinius mišrių komunalinių atliekų svėrimus, ne visais atvejais teisingai fiksuojamas mišrių komunalinių atliekų svoris, nes neteisingai taikomas tuščių konteinerių svoris. Atlikus kontrolinį svėrimą mišrių komunalinių atliekų svoris ASMILIS sistemoje nebuvo koreguotas. Nepatikslingus mišrių komunalinių atliekų svorio informacinėje sistemoje, atliekų turėtojui nebuvo perskaičiuota rinkliava. Įmonės Mišrių komunalinių atliekų kontrolinių svėrimų atlikimo apraše nenurodytas tuščio 360 litrų MKA konteinerio svoris, todėl sveriant atliekas nėra aišku, koks tuščio konteinerio svoris turi būti fiksuojamas (1.4 poskyris, 18-19 psl.).

Tekstilės konteineriuose sumontuotų jutiklių duomenys apie tekstilės konteinerių užpildymo lygį dažnai atvejais nėra tikslūs – rodo neteisingus duomenis. Nustatomi tekstilės konteineriuose sumontuotų užpildymo lygio jutiklių gedimai (ne iš visų 105 įdiegtų jutiklių gaunami duomenys), užtrunka jų remontas, keitimas, todėl tekstilės atliekų surinkimas pagal konteinerių užpildymo lygio jutiklių duomenis gali neužtikrinti kokybiškos paslaugos teikimo. Daugumoje atvejų tekstilės atliekų surinkimo grafikai sudaromi ne pagal konteinerių užpildymo lygio jutiklių parodymus, o pagal tekstilės atliekų surinkimo poreikį, todėl jutiklių plėtra nėra efektyvi (1.5 poskyris, 19-20 psl.).

SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ kiekvieną mėnesį nustato komunalinių atliekų svorių skirtumus (pvz. MKA 2023 m. gruodžio mėn. vežėjas UAB „Ecoservice“ II zona skirtumas 0,559 t, visų rūšių pakuotės, išskyrus stiklą ir antrines žaliavas II zona – 0,077 t, IV zona – 0,48 t; visų rūšių pakuotės, išskyrus stiklą ir antrines žaliavas 2023 m. gruodžio mėn. vežėjas UAB „Ekonovus“ III zona skirtumas 2,8245 t, V zona – 1,172 t.), tačiau nesiima prevencinių veiksmų, neteikia siūlymų dėl atliekų surinkimo procesų tobulinimo (1.6 poskyris, 20 psl.).

2. Priimant sprendimus ne visada siekiama mažinti administravimo sąnaudas

SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ 2023 metais kreipinių skaičius sumažėjo 1,4 procento (277 vnt. sumažėjo kreipinių skaičius Klientų aptarnavimo skyriuose, 2435 vnt. sumažėjo skambučių telefonu, tačiau 744 vnt. padidėjo elektroninių laiškų ir užklausų lyginant su 2022 m.). Klientų aptarnavimo skyriuje (Klientų patirčių valdymo skyriuje) 2023 metais klientus aptarnavo vidutiniškai 1 darbuotoju mažiau. SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ 2023 metais sumažėjo kreipinių skaičius, tačiau klientus vis dažniau aptarnavo ne SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ darbuotojai, o Išorinis klientų aptarnavimo centras. Išorinio skambučių centro paslaugų išlaidos (sąnaudos) 2022 metais buvo 21 206,23 Eur, o 2023 metais – 101 958,20 Eur, t. y. 2023 metais sąnaudos padidėjo 80 751,97 Eur. SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ Klientų aptarnavimo skyriaus (Klientų patirčių valdymo skyriaus) darbuotojams nustačius ambicingus tikslus, didėja Išorinio skambučių/klientų aptarnavimo centro paslaugų išlaidos (sąnaudos). SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ neatliekama kaštų ir naudos analizė, todėl vis daugiau skambučių nukreipiant Išoriniam klientų aptarnavimo centrui, didėja SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ administravimo sąnaudos (2.1 poskyris, 20-21 psl.).

Nustatant anglų kalbos mokymų paslaugos reikalingumą, SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ neatsižvelgė į anglų kalbos poreikį, vykdant darbuotojams priskirtas funkcijas ir darbuotojų kvalifikacinius reikalavimus. Anglų kalbos mokymams 2023 metais panaudota 5 130 Eur. Siekiant atliepti darbuotojų socialinius poreikius ir didinti socialinį saugumą darbuotojams gali būti skiriamos papildomos naudos. Vadovaujantis valdybos 2023 m. liepos 28 d. patvirtinta Įmonės atlygio politika papildomai naudai priskiriamas ir individualus mokymų krepšelis. SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ vadovas kartą per metus turi patvirtinti metų papildomų naudų sąrašą, naudų vertes bei pretendavimo taisykles. SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ nepatvirtintas papildomų naudų sąrašas, nepatvirtintos naudų vertės, pretendavimo taisyklės, nesudaryti mokymų planai, neįvertintas mokymų reikalingumas darbuotojų priskirtoms funkcijoms atlikti. Dėl šių priežasčių negalėjome įvertinti, ar apmokėjus anglų kalbos mokymų paslaugas, ekonomiškai naudojamos SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ lėšos (2.2 poskyris, 21-22 psl.).

SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ 2023 metais už 12 089,90 Eur įsigijo 2025-2030 metų strategijos gairių parengimo paslaugas. Dokumente nurodoma koks Įmonės vaidmuo galėtų būti formuojant ir įgyvendinant Vilniaus atliekų sistemos viziją. SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ nepateikė duomenų, kokie dokumentai buvo parengti atsižvelgiant į 2025-2030 metų strategijos gaires. Kol nepatvirtintas 2025-2030 metų

valstybinis, regioninis ir Vilniaus miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo planas, netikslinga buvo įsigyti 2025-2030 metų strategijos gairių parengimo paslaugas, todėl 12 089,90 Eur lėšų panaudotos neefektyviai (2.3 poskyris, 22-23 psl.).

Audito metu SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ nepateikė 2023 m. kelionės lapų ir Atliekų tvarkymo kontrolės skyriaus kontrolieriams paskirtų užduočių, todėl negalėjome įvertinti, ar automobiliai buvo naudojami Įmonei priskirtoms funkcijoms atlikti. Negalėjome įvertinti, ar papildomas automobilis buvo naudojamas SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ reikmėms, nes Įmonė nepateikė duomenų, kokie darbuotojai naudojami automobiliu, kada ir kokiais tikslais. SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ pateikė GPS ataskaitas, tačiau peržiūrėję jose pateiktus duomenis, negalėjome įvertinti, ar automobiliai naudojami suplanuotoms užduotims atlikti. Dėl skirtingų duomenų apie kuro nurašymą, negalėjome įvertinti kuro panaudojimo teisingumo (2.4 poskyris, 23-24 psl.).

3. Informacinių sistemų plėtra neužtikrina efektyvaus veiklos procesų valdymo

SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ naudojami Vilniaus miesto savivaldybės administracijos įsigyta Atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinė sistema. Informacinė sistema turėjo apimti visų rūšių atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinės sistemos diegimo, licencijos, papildomos priežiūros paslaugas. Vilniaus miesto savivaldybės administracijai sudarant paslaugų sutartį, dar galiojo SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ sudaryta didelių gabaritų atliekų išvežimo rezervacinės sistemos licencijų nuomos ir aptarnavimo paslaugų sutartis (sutarties vertė – 251 922,00 su PVM.). SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ sutarties galiojimo laikotarpiu teikėjui už licencijų nuomą ir aptarnavimo paslaugas sumokėjo 138 182,00 Eur, tame skaičiuje 2023 metais sumokėjo 14 407,07 Eur. Vilniaus miesto savivaldybė 2023 metais taip pat sumokėjo 29 403 Eur licencijos mokestį ir 15 103,39 Eur už papildomas priežiūros paslaugas tik kitam paslaugos teikėjui (3.1 poskyris, 25-26 psl.).

Atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinės sistemos diegimo sutartyje numatytas atliekų administratoriaus teikiamų paslaugų bei gaunamų kreipinių valdymo sistemos įdiegimas, nors iki 2023 m. rugpjūčio 10 d. galiojo SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ sudaryta sutartis dėl internetinės turinio valdymo sistemos IDCMS ir internetinės kreipinių valdymo sistemos IDdesk priežiūros ir vystymo paslaugų. Sutarties vertė – 137 214,00 su PVM. Sutarties galiojimo laikotarpiu SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ teikėjui sumokėjo 44 394,91Eur, tame skaičiuje už 2023 m. – 2 640,53 Eur. Priimant sprendimus dėl naujos informacinės sistemos įsigijimo, turėjo būti įvertintas paslaugų teikimas pagal nepasibaigusias galiojančias sutartis. Atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo

stebėsenos ir valdymo informacinės sistemos, kurią įsigijo Savivaldybė, komponentai yra visų rūšių atliekos (MKA, tekstilės, didelių gabaritų atliekos), numatytas atliekų administratoriaus teikiamų paslaugų bei gaunamų kreipinių valdymo sistemos įdiegimas, todėl priimant sprendimus dėl naujos informacinės sistemos įsigijimo, turėjo būti įvertintas paslaugų teikimas pagal nepasibaigusias galiojančias sutartis (3.1 poskyris, 25-26 psl.).

SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ 2023 metais už 16 940,00 Eur įsigijo Vilniaus miesto savivaldybės nupirkto atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinės sistemos plėtros darbus, o 2024 metais sudarė atliekų turėtojų rinkliavos administravimo ir klientų aptarnavimo programinės įrangos plėtros paslaugų įsigijimo sutartį (sutarties vertė 16 940 Eur). Nors atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinės sistemos, kurią įsigijo Vilniaus miesto savivaldybė, diegimo darbai buvo baigti 2023 m. vasario 10 d., tačiau poreikis sistemos plėtros darbams atsirado jau 2023 m. birželio mėn. Priimant sprendimus dėl naujos informacinės sistemos įsigijimo, turėjo būti įvertintas tam tikrų modulių reikalingumas, plėtros galimybės. Įmonėje, nesant sutarčių kontrolės, neužtikrinamas ekonomiškasis lėšų naudojimas informacinių sistemų plėtrai (3.1 poskyris, 25-26 psl.).

Vilniaus miesto savivaldybei priklausančiuose 105 tekstilės konteineriuose sumontuoti užpildymo lygio jutiklių duomenys nėra į integruoti į naują atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinę sistemą, o fiksuojami Įmonės naudojamoje duomenų paketu iš tekstilės konteinerių apdorojimo sistemoje WASABIS, nors šios sistemos aptarnavimo sutarties galiojimo laikas yra pasibaigęs. Ne visus duomenis kaupiant atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinėje sistemoje, gali būti neužtikrinama efektyvi informacinių sistemų plėtra (3.2 poskyris, 27 psl.).

4. Kiti pastebėjimai

SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ 2023 metais nebuvo patvirtinti Teisės ir bendrųjų reikalų skyriaus, Informacinių technologijų skyriaus, Atliekų tvarkymo kontrolės skyriaus nuostatai. Skyrių nuostatai patvirtinti audito metu. Audito metų SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ nepateikė 2023 metais galiojusio pareigybių sąrašo, nes jis buvo konfidencialus ir Įmonės teigimu, buvęs vadovas jo neperdavė. Dėl šios priežasties negalėjome įvertinti, ar visiems darbuotojams buvo parengti ir patvirtinti pareigybių aprašymai, kokie atlyginimų režimai nustatyti kiekvienai pareigybei, ar darbuotojams nustatyti atlyginimų dydžiai neviršijojant patvirtintų maksimalių dydžių (4 skyrius, 27 psl.).

Nustatyti teisės aktų pažeidimai organizuojant ir atliekant viešuosius pirkimus: 2022 metų ir 2023 metų pirkimų žurnaluose įtraukti ne visi atlikti pirkimai, kurie buvo paskelbti

Centrinėje viešųjų pirkimų sistemoje (2022 metais neįtraukti 39 pirkimai, 2023 metais 8 pirkimai); ne visos paslaugų sutartys paskelbtos Centrinėje viešųjų pirkimų sistemoje (2022 metais nepaskelbta 21 sutartis, 2023 metais – taip pat 21 sutartis). Audito metu Centrinėje viešųjų pirkimų sistemoje buvo paskelbtos 2022 metais 13-os įvykdytų pirkimų sutartys, 2023 metais 20-ties įvykdytų pirkimų sutartys; 5 sutartys Centrinėje viešųjų pirkimų sistemoje paskelbtos nesilaikant nustatytų terminų; 2023 metų viešųjų pirkimų žurnalas užpildytas nesilaikant nustatytos tvarkos. Pažymėtina, kad 2022 m. viešųjų pirkimų planas, kuriame buvo numatyta 60 pirkimų, metų eigoje buvo pakeistas 26 kartus, o 2023 m. viešųjų pirkimų planas, kuriame buvo numatyti 46 pirkimai, metų eigoje pakeistas 19 kartų (4 skyrius, 27-29 psl.).

SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ viešojo konkurso būdu 2023 metais gruodžio mėn. įsigijo ribotos apimties veiklos audito (netipinės išlaidos) paslaugą. Audito tikslas – įvertinti Įmonės įsigytas komunikacijos paslaugas. Atlikus auditą, audito medžiaga perduota teisėsaugos institucijoms. SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ viešojo konkurso būdu 2024 metais kovo mėn. įsigijo ribotos apimties audito (Informacinių technologijų sutarčių ir informacinių technologijų pirkimų) paslaugą (4 skyrius, 29-30 psl.).

Rekomendacijos

SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ rekomenduojame:

1. Siekiant efektyvesnės atliekų tvarkymo kontrolės, parengti vežėjų kontrolinių patikrinimų planą (1-asis pagrindinis audito rezultatas).
2. Siekiant mažinti administravimo sąnaudas (2-asis pagrindinis audito rezultatas):
  - 2.1 Nustatant veiklos tikslus, įvertinti naudos ir sąnaudų santykį.
  - 2.2 Parengti darbuotojų mokymo planą.
  - 2.3 Nustatyti automobilių naudojimo kontrolės procedūras.
3. Siekiant ekonomiško lėšų naudojimo informacinių sistemų plėtrai ir priežiūrai, parengti sudarytų sutarčių kontrolės priemones (3-asis pagrindinis audito rezultatas).

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (30-31 psl.).

IŽANGA

Atliekų tvarkymo įstatymas įpareigoja Savivaldybę užtikrinti kokybiškas atliekų tvarkymo paslaugas už mažiausią galimą kainą, viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir prieinamumą. Savivaldybė organizuoja komunalinių atliekų tvarkymo sistemą pagal principą „teršėjas moka“, atrenka komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą teikiančius atliekų tvarkytojus. Atliekų surinkimo paslaugą Savivaldybės teritorijoje teikia viešųjų pirkimų konkurso būdu atrinktos bendrovės (žr. 2 priedą).

Įgyvendinant Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatas⁸ ir siekiant užtikrinti efektyvų atliekų tvarkymo sistemos administravimą, įsteigta SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“⁹.

Įmonės veiklos tikslai¹⁰:

- užtikrinti efektyvų komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimą;
- užtikrinti kokybiškos komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo paslaugos ir visos reikalingos informacijos Vilniaus miesto savivaldybės komunalinių atliekų turėtojams teikimą;
- užtikrinti efektyvų ir skaidrų komunalinių atliekų turėtojų registro valdymą, siekiant užtikrinti optimalaus rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą surinkimo paslaugos teikimą;
- teikti visą reikalingą su komunalinių atliekų tvarkymu susijusią informaciją Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai (Savivaldybės administracijos direktoriui), spręsti kitas su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias problemas;
- vykdyti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo kontrolę ir priežiūrą;
- administruoti Vilniaus miesto komunalinių atliekų turėtojų (rinkliavos ir (ar) įmokos mokėtojų) skolas (nepriemokas) bei organizuoti šių skolų (nepriemokų) išieškojimą teisės aktų nustatyta tvarka.

Įgyvendinant veiklos tikslus, Įmonei pavesta atlikti Vilniaus miesto savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse¹¹ nurodytas funkcijas: vykdyti konteinerių vietų parinkimą esamiems ir naujiems komunalinių atliekų turėtojams; administruoti konteinerių keitimą, naujų komunalinių

⁸ Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, 1998-06-16 Nr. VIII-787 (su vėlesniais pakeitimais), 30 str. 3 d.

⁹ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2015-09-23 sprendimas Nr. 1-191.

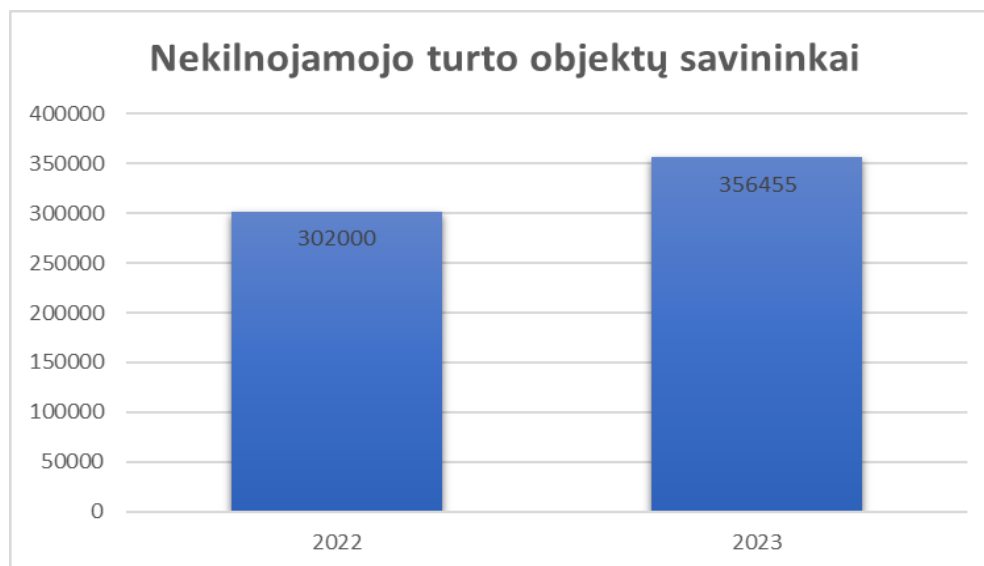
¹⁰ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ įstatai, patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020-04-10 įsakymu Nr. 30-824/20, 10 p.

¹¹ Vilniaus miesto savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2022-05-24 sprendimu Nr. 1-1458, 20 p.

atliekų turėtojų aprūpinimą atliekų surinkimo priemonėmis; nustatyti pagrįstą konteinerių skaičių, jų tūrį ir ištuštinimo dažnį; sudaryti ir tvarkyti Komunalinių atliekų turėtojų registrą; prižiūrėti ir kontroliuoti savivaldybės vežėjų veiklą, administruoti komunalinių atliekų surinkimo ir jų vežimo paslaugų teikimo sutartis, vykdyti vežėjų sutartinių įsipareigojimų vykdymo priežiūrą; vykdyti komunalinių atliekų surinkimo transportavimo kontrolę, maršrutų stebėjimą; patikrinti ir suderinti vežėjų suteiktų paslaugų perdavimo – priėmimo aktus, atsižvelgiant ir į VAATC pateiktus kiekvienos dienos duomenis apie vežėjų pristatytus MKA ir DGA kiekius, pastebėjus klaidas, netikslumus, teikti dėl jų pastabas; registruoti ir nagrinėti prašymus, skundus dėl vežėjų netinkamo paslaugų teikimo arba neteikimo; spręsti dėl tvarkos konteinerių aikštelėse ir su komunalinių atliekų surinkimu kylančias problemas ir kt.

Nekilnojamojo turto objekto savininkas arba kitas atliekų turėtojas už komunalinių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą, moka į savivaldybės biudžetą Savivaldybės tarybos sprendimu nustatytą privaloma įmoka – rinkliavą. Nustatant rinkliavos dydį į būtinąsias sąnaudas įtraukiamos ir komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo sąnaudos. Rinkliavą pagal Savivaldybės tarybos patvirtintus dydžius apskaičiuoja SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“¹².

1 pav. Rinkliavos mokėtojai (nekilnojamojo turto objektų savininkai)

Šaltinis. Įmonės 2022 metų ir 2023 metų veiklos ataskaitos.

¹² Vilniaus miesto savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatai, patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2022-12-014 sprendimu Nr. 1-1716, 50 p.

2 pav. Surinkta rinkliava

Šaltinis. Įmonės 2022 metų ir 2023 metų veiklos ataskaitos.

Rinkliavos ir/ ar įmokų mokėtojų skola 2023 m. gruodžio mėn. buvo 1 728,2 tūkst. Eur, o 2022 m. gruodžio mėn. – 2 294,4 tūkst. Eur., t. y. skola 2023 metais sumažėjo 566,2 tūkst. Eur arba 25 proc. Įmonė 2023 m. nurašė 90,6 tūkst. Eur beviltiškų skolų už 2018-2022 metus¹³. Beviltiškais skolomis pripažintos skolos kai jos mažesnės kaip 3 Eur, mokėtojas miręs ir nėra paveldėtojų, mokėtojas yra likviduotas ir išregistruotas iš Juridinių asmenų registro ir kt.

Rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą lėšos gali būti naudojamos tik komunalinių atliekų tvarkymo būtinosioms sąnaudoms, susijusioms su naudojimu, šalinimu, šių veiklų organizavimui, stebėsenai, šalinimo vietų vėlesnei priežiūrai, finansuoti ir komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo sąnaudoms padengti¹⁴. Komunalinių atliekų tvarkymo administravimas turi būti užtikrinamas kuo mažiausiomis sąnaudomis¹⁵. Įmonė turi teikti Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai (Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriui) ataskaitas ir pasiūlymus rinkliavos ar įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą administravimo kuo mažesnėmis administracinėmis sąnaudomis bei panaudojant informacines technologijas grįstus sprendimus, klausimais¹⁶.

¹³ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2023-11-24 sprendimas Nr.1-311.

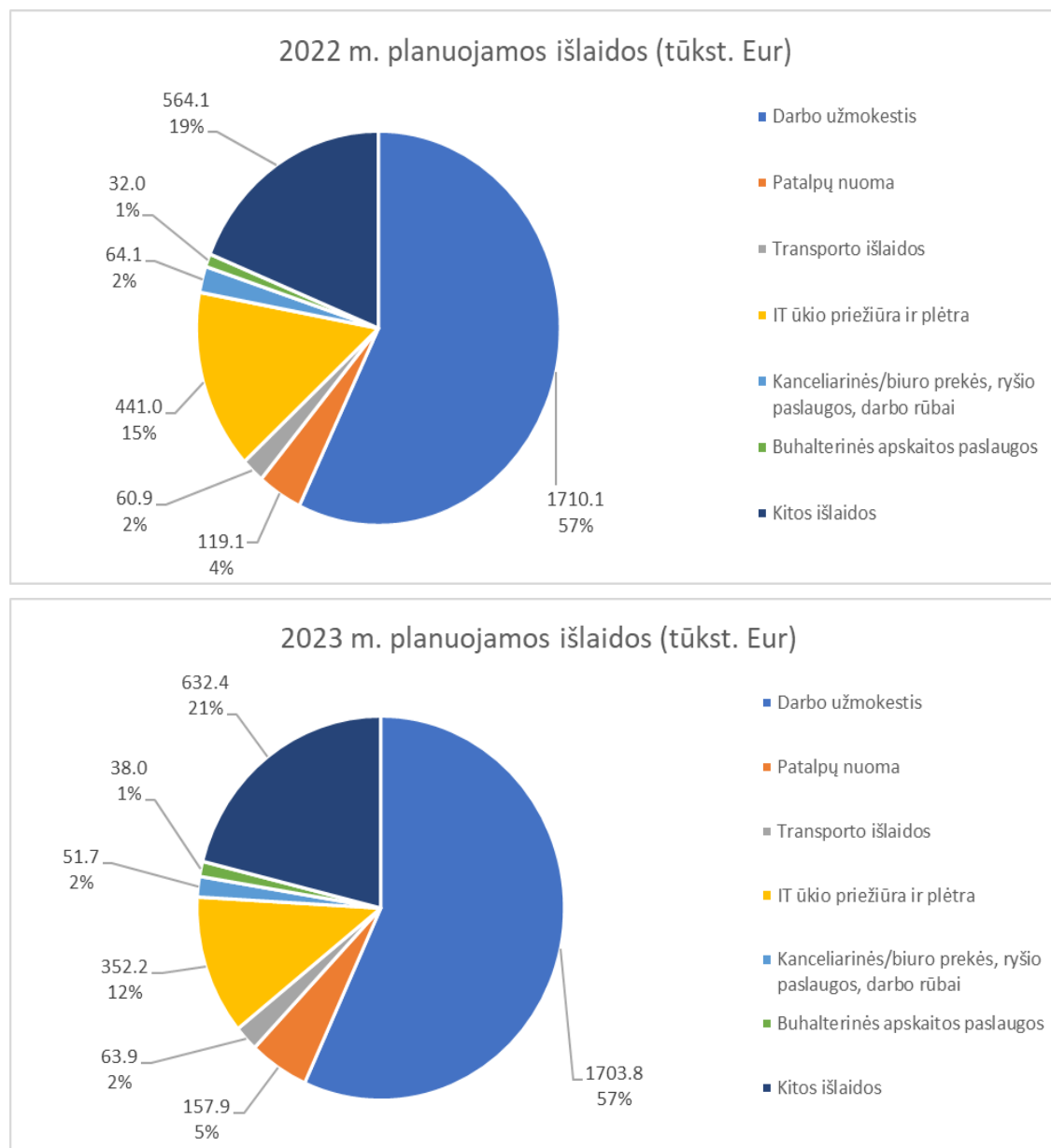
¹⁴ Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, 1998-06-16 Nr. VIII-787 (su vėlesniais pakeitimais), 30⁵ str. 5 d.

¹⁵ Ten pat, 30⁵ str. 1 d. 6 p.

¹⁶ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ įstatai, patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020-04-10 įsakymu Nr. 30-824/20, 11.9 p.

Įmonei 2022 metams buvo patvirtinta 2 991,3 tūkst. Eur išlaidų sąmata¹⁷ o 2023 metais – 2 999,9 tūkst. Eur¹⁸. Įmonės išlaidos 2023 metais padidėjo 8,6 tūkst. Eur.

3 pav. Planuojamos išlaidos

Šaltinis. Išlaidų sąmatos, patvirtintos Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais

Įmonės darbo užmokesčiui planuotos išlaidos 2023 metais sumažėjo 6,2 tūkst. Eur, palyginus su 2022 metais. Kitos išlaidos 2023 metais padidėjo 68,3 tūkst. Eur. Informacinių technologijų priežiūros ir plėtros išlaidos 2023 metais sumažėjo 88,8 tūkst. Eur. Informacinių technologijų priežiūros ir plėtros išlaidų mažėjimui turėjo įtakos tai, kad Įmonė nemokamai

¹⁷ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ 2022 metų išlaidų sąmata, patvirtinta Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-02-14 įsakymu Nr. 30-353/22.

¹⁸ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ 2023 metų išlaidų sąmata, patvirtinta Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2023-03-30 įsakymu Nr. 30-738/23.

naudojasi Atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacine sistema, kurią iš savivaldybės biudžeto lėšų įsigijo Vilniaus miesto savivaldybės administracija. Informacinės sistemos įdiegimui, licencijos mokesčiui, papildomoms paslaugoms 2023 metais panaudota 170,7 tūkst. Eur savivaldybės biudžeto lėšų.

Įmonė 2023 metais patyrė 2 964,1 tūkst. Eur išlaidų (sąnaudų), t. y. 35,8 tūkst. mažiau negu buvo planuota. Didžiausią išlaidų (sąnaudų) dalį sudaro darbo užmokesčio sąnaudos 1 676,1 tūkst. Eur (56,5 proc.), kitos išlaidos (sąnaudos) – 632,4 tūkst. Eur (21,3 proc.), informacinių technologijų priežiūros ir plėtros išlaidos (sąnaudos) – 351,7 tūkst. Eur (11,9 proc.).

AUDITO REZULTATAI

1. Ne visais atvejais užtikrinamas efektyvus komunalinių atliekų surinkimo administravimas

Siekiant užtikrinti kokybiškas komunalinių atliekų surinkimo paslaugas, Įmonė turi prižiūrėti ir kontroliuoti savivaldybės vežėjų veiklą, vykdyti komunalinių atliekų vežėjų sutartinių įsipareigojimų priežiūrą, komunalinių atliekų surinkimo kontrolę, įvertinti rezultatus ir priimti sprendimus dėl reikalingų pokyčių.

1.1 Nekaupiami duomenys apie vežėjų eksploatuojamų transporto priemonių svėrimo įrangos metrologinę patikrą

Vadovaujantis su vežėjais pasirašytais sutartimis dėl mišrių komunalinių, antrinių žaliavų (popierius/plastikas) ir stiklo pakuočių atliekų tvarkymo, didelių gabaritų atliekų, visose eksploatuojamose transporto priemonėse turi būti sumontuota metrologiškai patikrinta svėrimo įranga. Kroviniame automobilyje (sunkvežimyje) turi būti metrologiškai patikrinta ir pagal Europos Parlamento ir Tarybos 2014 m. vasario 26 d. direktyvą 2014/31/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su neautomatinių svarstyklių tiekimu rinkai, suderinimo ar Europos Parlamento ir Tarybos 2014 m. vasario 26 d. direktyvą 2014/32/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su matavimo priemonių tiekimu rinkai, suderinimo sertifikuota svėrimo įranga (svarstyklės). Audito metu Įmonė nepateikė duomenų, kad 2023 m. vykdė nuolatinę vežėjų naudojamose transporto priemonėse sumontuotos svėrimo įrangos metrologinės patikros galiojimo kontrolę. Įmonė neturėjo informacijos, ar visose vežėjų transporto priemonėse sumontuota svėrimo įranga turi galiojančius metrologinės patikros sertifikatus ir tik audito metu raštu kreipėsi į vežėjus su prašymu juos pateikti. Neturint duomenų apie galiojančius vežėjų naudojamose transporto priemonėse sumontuotos svėrimo įrangos metrologinės patikros sertifikatus, gali būti neužtikrinama efektyvi komunalinių atliekų surinkimo paslaugos kontrolė.

Pažymėtina, kad sutartyse su vežėjais numatytos sankcijos už Paslaugos teikimą automobiliais, neatitinkančiais Techninėje specifikacijoje nurodytų reikalavimų.

1.2 Nemažėja vežėjų pažeidimų vykdant komunalinių atliekų surinkimo ir jų vežimo paslaugų sutartis

Įmonė vykdydama komunalinių atliekų vežėjų sutartinių įsipareigojimų priežiūrą, komunalinių atliekų surinkimo kontrolę, analizuoja pažeidimų pobūdį, už padarytus pažeidimus pagal su vežėjais sudarytų sutarčių sąlygas apskaičiuoja baudas. Įmonė 2023 m. nustatė 6 800 vnt. UAB „Ekonovus“ pažeidimų ir apskaičiavo 251 560 Eur baudų, iš jų daugiausia baudų nustatyta: už automatinio duomenų perdavimo sistemos neveikimą – 2 308

vnt., apskaičiuota 29 570 Eur bauda, už nesavalaikį ataskaitų pateikimą, atliekų surinkimo ir vežimo apskaitos aplaidų vedimą ar nevedimą, neteisingą ataskaitinių duomenų pateikimą 2 298 vnt., apskaičiuota 137 880 Eur bauda, už neišspręstą atliekų turėtojo skunde nurodytą problemą – 432 vnt., apskaičiuota 25 920 Eur bauda. UAB „Ecoservice“ nustatyta 2 514 vnt. pažeidimų ir apskaičiuota 55 205 Eur baudų, iš jų daugiausia baudų nustatyta: už automatinio duomenų perdavimo sistemos neveikimą – 1 562 vnt., apskaičiuota 15 620 Eur bauda, už nesavalaikį ataskaitų pateikimą, atliekų surinkimo ir vežimo apskaitos aplaidų vedimą ar nevedimą, neteisingą ataskaitinių duomenų pateikimą 458 vnt., apskaičiuota 27 480 Eur bauda. Iš viso 2023 metais nustatyta 9 314 vežėjų pažeidimų, apskaičiuota 306 765 Eur baudų.

Įmonė kiekvieną mėnesį nustato vežėjų pažeidimus, apskaičiuoja baudas, tačiau nepriimami sprendimai dėl reikalingų pokyčių. Nepriėmus sprendimų, o tik taikant baudas, vežėjų padaryti pažeidimai nemažėja. UAB „Ekonovus“ 2023 metais pažeidimų skaičius palyginus su 2022 metais, padidėjo beveik 3 kartus (2022 metais nustatyta 2 322 vnt. pažeidimų, o 2023 metais – 6 800 vnt.), UAB „Ecoservice“ pažeidimų skaičius 2023 metais padidėjo beveik 5 kartus (2022 metais nustatyta 505 vnt. pažeidimų, o 2023 metais – 2 514 vnt.). Apskaičiuotos baudos teikiamos Savivaldybės administracijai, kuri priima galutinį sprendimą dėl jų taikymo vežėjams, kuri apskaičiuota baudų suma mažina vežėjams mokėtinas sumas.

1.3 Nesudaromi metiniai planai dėl vežėjų teikiamų paslaugų kontrolinių patikrinimų

Vilniaus miesto savivaldybės administracija su vežėjais UAB „Ekonovus“ ir UAB „Ecoservice“ sudarė mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir jų vežimo paslaugų sutartis, kuriose numatyta, kad Įmonė turi teisę atlikti nuolatinis ir neplanuotus paslaugos atlikimo patikrinimus (kontrolinius patikrinimus). Kontrolinius patikrinimus galima atlikti savo nuožiūra pasirinktu laiku ir dažnumu. Įmonėje nustatyta, kad kontroliniai svėrimai atliekami šiais atvejais¹⁹:

- Gautas prašymas ar skundas iš rinkliavos mokėtojo (atliekų turėtojo) dėl atliekų vežėjo deklaruojamo neteisingo MKA svorio;
- Atliekų turėtojų registro informacinėje sistemoje pastebėti duomenų neatitikimai, netikslumai;
- Atliekant kontrolinį svėrimą, atliekų turėtojo gauto skundo ar prašymo pagrindu yra vykdomi gretimų adresų neplaniniai kontroliniai svėrimai;

---

¹⁹ Są „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ mišrių komunalinių atliekų kontrolinių svėrimų atlikimo aprašas, patvirtintas direktoriaus 2023-01-31 įsakymu Nr. V-2023-12, 5 p.

- Atliekami prevenciniai (neplaniniai t. y. ne pagal atliekų turėtojo skundą) kontroliniai svėrimai;
- Atliekami tos gatvės kitų atliekų turėtojų konteinerių neplaniniai svėrimai tuo atveju, jei atlikus kontrolinį svėrimą, gaunamas pakartotinis atliekų turėtojo skundas dėl atliekų svorio neatitikimo arba prevencinio tikrinimo metu pakartotinai nustatomas atliekų svorio neatitikimai, atliekami bent trijų artimiausių individualių MKA konteinerių neplaniniai kontroliniai svėrimai, siekiant išsiaiškinti, ar svorio neatitikimai susiję su vienu konteineriu, ar tai sisteminė klaida.

Pagal Įmonės pateiktus duomenis, 2023 metais atlikti 347 MKA kontroliniai svėrimais, iš jų 271 kontrolinis svėrimas pagal rinkliavos mokėtojų (atliekų turėtojų) gautus skundus ir 76 prevenciniai kontroliniai svėrimai. Pažymėtina, kad Įmonės 2023 metų veiklos ataskaitoje nurodytas atliktų kontrolinių svėrimų skaičius (281 vnt.) nesutampa su Įmonės pateiktais duomenimis.

Kontrolinių svėrimų metu Įmonė nustatė vežėjų užfiksuotų MKA svorių neatitikimus ir 54 atvejais atliko MKA svorių koregavimus. Atsižvelgdama į MKA svorių koregavimus, Įmonė apskaičiavo rinkliavos mokesčių atliekų turėtojams.

Įmonės pateiktais duomenimis 2023 metais iš rinkliavos mokėtojų (atliekų turėtojų) buvo gautas 181 skundas dėl MKA svorio neatitikimų. Audito metu nebuvo galimybės įsitikinti pateiktų duomenų teisingumu, nes Įmonė pateikė skirtingus duomenis apie gautus skundus, todėl negalėjome įvertinti, ar atliekant kontrolinius svėrimus buvo atsižvelgta į visus atliekų turėtojų skundus.

Įmonė 2023 m. sausio mėn. atliko 3 prevencinius MKA kontrolinius svėrimus, vasario mėn. – 7, kovo mėn. – 13, liepos mėn. – 53 kontrolinius svėrimus. Įmonės pateiktais duomenimis kontroliniai svėrimai atlikti dėl atliekų turėtojų registro informacinėje sistemoje pastebėtų vežėjų MKA duomenų neatitikimų, netikslumų, taip pat siekiant išsiaiškinti, ar svorio neatitikimai nėra sisteminė klaida. Įmonė nepateikė duomenų apie priežastis, dėl kurių 2023 m. liepos mėn. buvo atlikti 53 MKA prevenciniai kontroliniai svėrimai.

Įmonė prižiūrdama ir kontroliuodama vežėjų veiklą ir sutartinių įsipareigojimų vykdymą nesudaro metinių planų dėl MKA kontrolinių svėrimų. Kontrolinius svėrimus Įmonė atlieka tik gavusi prašymus ar skundus iš rinkliavos mokėtojų (atliekų turėtojų) ir nustatę vežėjų užfiksuotų svorių neatitikimus, netikslumus. Nesudarius metinių planų dėl MKA kontrolinių patikrinimų neužtikrinama efektyvi vežėjų suteiktų paslaugų kontrolė, nes kontrolinių svėrimų metu nustatomi atliekų svorių neatitikimai, o Įmonės atlikti MKA kontroliniai svėrimai apima tik apie 1 proc. individualių namų atliekų turėtojų. Pažymėtina, kad Įmonė negalėjo pateikti

praėjusio laikotarpio (2023 metų) individualių namų MKA atliekų turėtojų, besinaudojančių mažos talpos konteineriais (120 – 360 l talpos) skaičiaus. Pagal Įmonės pateiktus 2024 m. balandžio mėn. duomenis, individualių namų MKA turėtojų Vilniaus mieste buvo 21 794.

Įmonė nesudaro metinių planų dėl buityje susidarančių didelių gabaritų, statybos, pavojingųjų atliekų surinkimo paslaugų, tekstilės atliekų surinkimo paslaugų kontrolinių patikrinimų atlikimo. Kontroliniai patikrinimai atliekami vykdant kasdienes darbus ir stebint konteinerių aptarnavimą. Nesudarius metinių planų dėl kontrolinių patikrinimų gali būti neužtikrinama efektyvi vežėjų suteiktų paslaugų kontrolė.

1.4 Ne visais atvejais kontrolinių svėrimų metu pagrįstai nustatomas mišrių komunalinių atliekų svoris

Audito metu stebėjome Įmonės 2024 m. kovo 19 d. atliekamus kontrolinius svėrimus: adresu Savanorių pr. 171C, Vilnius, Verkių sodų 3-oji g. 21, Anykščių g. 19, Vilnius. Atlikus kontrolinius svėrimus, vežėjų užfiksuoti MKA svoriai atitiko kontrolinių svėrimų metu užfiksuotus MKA svorius, įvertinus leistinas paklaidas.

Įmonės Atliekų tvarkymo kontrolės skyriaus atsakingam asmeniui vertinant atliekų svorį turi būti atsižvelgiama į atliekų vežėjo leistinas svarstyklių paklaidos ribas, kurios neviršija 2 kg bei galimus skirtingų modifikacijų konteinerių svorio skirtumus, kuomet nėra įmanoma tiksliai nustatyti konteinerio svorio, kurie galimi iki 3 kg (jei kontrolinis svėrimas atliekamas su MKA surinkimo konteineriu). Įmonės naudojamų svarstyklių paklaida – 0,5 kg²⁰.

Nesant galimybei atlikti atliekų svėrimo (netto), kontrolinio svėrimo metu atliekos pasveriamos kartu su individualaus naudojimo 120, 240 ir 360 litrų MKA konteineriu bei atliekama svarstyklių parodymų (bruto) foto fiksiacija²¹. Atliekų svoris fiksuojamas įvertinus tuščio MKA konteinerio svorį. Vadovaujantis atliekų konteinerių gamintojo deklaruojamo tuščio MKA konteinerio svoriu laikomas: 120 litrų konteineris – 9 kg, 240 litrų konteineris – 12 kg²². Pažymėtina, kad Įmonės Mišrių komunalinių atliekų kontrolinių svėrimų atlikimo apraše nenurodytas tuščio 360 litrų MKA konteinerio svoris, todėl sveriant atliekas nėra aišku, koks tuščio konteinerio svoris turi būti fiksuojamas.

Ne visais atvejais atliekant MKA svėrimus teisingai fiksuojamas MKA svoris: pvz. Įmonės Atliekų tvarkymo kontrolės skyriaus kontrolieriui 2023 m. liepos 25 d. atlikus neplaninį kontrolinį svėrimą adresu Anykščių g. 19, Vilnius buvo nustatytas 37,35 kg MKA svoris su konteineriu. Tuščias MKA konteineris nebuvo pasvertas. Vežėjas informacinėje

---

²⁰ Mišrių komunalinių atliekų kontrolinių svėrimų atlikimo aprašas, patvirtintas SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ direktoriaus 2023-01-31 įsakymu Nr. V-2023-12, 25 p.

²¹ Ten pat, 12 p.

²² Ten pat, 17 p.

sistemoje ASMILIS užfiksavo 30 kg MKA svorį be konteinerio. Mišrių komunalinių atliekų kontrolinių svėrimų atlikimo apraše²³ nurodytas tuščio 240 litrų MKA konteinerio svoris 12 kg, vežėjui leistina 2 kg svarstyklių paklaida, Įmonės naudojamų svarstyklių paklaida – 0,5 kg, todėl MKA svoris be konteinerio ir įvertinus paklaidas galėjo būti 22,85 kg. Vežėjo užfiksuotas MKA svoris ASMILIS sistemoje yra 7,15 kg didesnis. MKA svoris ASMILIS sistemoje nebuvo koreguotas, todėl atliekų turėtojai rinkliava nebuvo apskaičiuota atsižvelgiant į MKA svorio skirtumą.

1.5 Tekstilės atliekos ne visada išvežamos pagal konteineriuose sumontuotų jutiklių duomenis

Savivaldybės administracija viešojo konkurso būdu²⁴ įsigijo tekstilės konteinerių stebėsenos sistemą, kuri skirta tekstilės konteinerių užpildymo lygio ir konteinerių būklės stebėsenai realiu laiku, su šiais parametrais susijusių duomenų pateikimą apdorojimui, atvaizdavimui ir kaupimui (saugojimui). Savivaldybei priklausančiuose 105 tekstilės konteineriuose buvo nuspręsta sumontuoti užpildymo lygio jutiklius, jų duomenis perduoti ir integruoti į SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ informacinę sistemą.

Tekstilės atliekų surinkimo ir vežimo paslaugų teikėjai²⁵ atliekų surinkimo ir vežimo maršrutus turėjo formuoti pagal Įmonės pateiktus, 105 tekstilės konteineriuose įmontuotų konteinerių užpildymo lygio jutiklių parodymus. Sugedus konteineriuose įmontuotų jutiklių sistemai, tekstilės atliekos turėjo būti surenkamos pagal paslaugų teikėjo parengtą ir Įmonės patvirtintą, tekstilės atliekų surinkimo ir vežimo grafiką. Atliekų surinkimo ir vežimo maršrutai formuojami vadovaujantis Įmonės pateiktais konteineriuose įmontuotų konteinerių užpildymo lygio jutiklių parodymais, užpildymo lygio jutiklių parodymai turi būti formuoti taip, kad konteineriai būtų ištuštinami optimaliai, t. y. nebūtų perpildyti bei būtų vengiama neužpildytų konteinerių aptarnavimo.

Pastebėjome, kad dažni atvejai, kai jutiklių duomenys apie tekstilės konteinerių užpildymo lygį nėra tikslūs, rodo neteisingus duomenis, nustatomi tekstilės konteineriuose sumontuotų užpildymo lygio jutiklių gedimai (ne iš visų 105 įdiegtų jutiklių gaunami duomenys), užtrunka jų remontas, keitimas, todėl tekstilės atliekų surinkimas pagal konteinerių užpildymo lygio jutiklių duomenis gali neužtikrinti kokybiškos paslaugos teikimo. Daugumoje atvejų tekstilės atliekų surinkimo grafikai sudaromi ne pagal konteinerių užpildymo lygio

²³ Mišrių komunalinių atliekų kontrolinių svėrimų atlikimo aprašas, patvirtintas SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ direktoriaus 2023-01-31 įsakymu Nr. V-2023-12, 13 p., 17 p. ir 20 p.

²⁴ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos ir UAB „Baltnetos komunikacijos“ 2021-01-20 sutartis Nr. A64-33/21. Sutarties vertė – 28 804,05 Eur su PVM.

²⁵ UAB „Ecoservice projektai“ 2020-10-16 paslaugų sutartis Nr. A64-405/20, UAB „Ecoservice“ 2023-08-08 paslaugų sutartis Nr. A62-76/23.

jutiklių parodymus, o pagal tekstilės atliekų surinkimo poreikį, todėl jutiklių plėtra nėra efektyvi.

1.6 Nustatius IS užfiksuotų atliekų svorių neatitikimus nesiimama prevencinių priemonių

Įmonė pagal IS kaupiamus duomenis stebi ir analizuoja mišrių komunalinių atliekų, pakuočių atliekų ir tekstilės aptarnavimo/neaptarnavimo duomenis, į IS vežėjų perduotus svorius, priskirtų konteinerių pakėlimus, tūrius, atliekų vežėjų nuvažiuotus maršrutus. Atliekų vežėjams pateikus mišrių komunalinių ir pakuočių atliekų mėnesio ataskaitas, Įmonės darbuotojai vežėjų komunalinių atliekų svorius užfiksuotus informacinėje sistemoje (ASMILIS) palygina su vežėjų ataskaitose pateiktais duomenimis, palygina atliekų svorius su UAB „VAATC“ pateiktomis ataskaitomis apie pristatytus atliekų kiekius, analizuoja komunalinių atliekų svorių skirtumus, vežėjų pateiktus paaiškinimus. Įmonė pateikia Savivaldybei informaciją apie išanalizuotus ir suderintus atliekų svorius. Įmonė kiekvieną mėnesį nustato komunalinių atliekų svorių skirtumus (pvz. MKA 2023 m. gruodžio mėn. vežėjas UAB „Ecoservice“ II zona skirtumas 0,559 t, visų rūšių pakuotės, išskyrus stiklą ir antrines žaliavas II zona – 0,077 t, IV zona – 0,48 t; visų rūšių pakuotės, išskyrus stiklą ir antrines žaliavas 2023 m. gruodžio mėn. vežėjas UAB „Ekonovus“ III zona skirtumas 2,8245 t, V zona – 1,172 t.), tačiau nesiima prevencinių veiksmų, neteikia siūlymų dėl atliekų surinkimo procesų tobulinimo.

2. Priimant sprendimus ne visada siekiama mažinti administravimo sąnaudas

Komunalinių atliekų tvarkymo administravimas turi būti užtikrinamas kuo mažiausiomis sąnaudomis, todėl Įmonė turi įvertinti, ar rinkoje įsigijus paslaugas sumažės Įmonės veiklos sąnaudos, kontroliuoti, ar transportas naudojamas priskirtų užduočių atlikimui, ar pagrįstos kuro išlaidos.

2.1 Nustatant darbuotojams ambicingus tikslus neįvertinamas papildomas lėšų poreikis

Siekiant užtikrinti kokybišką klientų aptarnavimą telefonu, Įmonė 2022 metais skelbiamos apklausos būdu iš UAB „Norelmedia“ įsigijo Išorinio skambučių centro paslaugas²⁶. Sutarties vertė 37 190 Eur. Panaudojus lėšas anksčiau negu galiojo sutartis, 2023 m. kovo 31 d. su tuo pačiu paslaugos teikėju pasirašyta nauja Išorinio skambučių centro paslaugos sutartis²⁷. Paslaugos įsigytos skelbiamos apklausos būdu. Sutarties vertė 55 000 Eur. Sutartyje numatyta lėšų suma buvo panaudota anksčiau negu galiojo sutartis.

²⁶ UAB „Norelmedia“ 2022-06-16 išorinio skambučių centro paslaugos sutartis ir 2023-04-27 susitarimas dėl sutarties pakeitimo.

²⁷ MB „Norelmedia“ 2023-03-31 išorinio skambučių centro paslaugos sutartis Nr. VPS-2023-10, 2023-08-22 ir 2023-10-11 papildomi susitarimai dėl sutarties pakeitimo.

Panaudojus lėšas anksčiau negu galiojo su MB „Norelmedia“ sudaryta sutartis, Įmonė atviro konkurso būdu iš UAB „Fogosales tyrimai“ įsigijo Išorinio klientų aptarnavimo centro paslaugas²⁸. Sutarties vertė – 100 000 Eur.

Įmonė nevykdė sutarčių kontrolės, nes 2023 m. balandžio mėn. galiojo dvi sutartys sudarytos su MB „Norelmedia“ dėl tos pačios paslaugos pirkimo.

Įmonėje 2023 metais kreipinių skaičius mažėjo lyginant su 2022 metais: Klientų aptarnavimo skyriuose buvo 277 kreipiniais mažiau, skambučių telefonu 2 435 kreipiniais mažiau²⁹, tačiau 744 vnt. padidėjo elektroninių laiškų ir užklausų lyginant su 2022 m.

Įmonės Klientų aptarnavimo skyriaus (Klientų patirčių valdymo skyriaus) darbuotojams 2023 metais nustatyti tikslai – atsakyti į 85 proc. skambučių, sausio – vasario mėn. ir birželio – gruodžio mėn. į klientų elektroninius laiškus atsakyti tą pačią dieną jei laiškas gautas iki 15-16 val., o kovo – gegužės mėn. per 2 darbo dienas. Klientų aptarnavimo skyriaus (Klientų patirčių valdymo skyriaus) vadovas ar kokybės ekspertas priima sprendimą koku atveju ir kokie skambučiai yra peradresuojami Išoriniam skambučių/klientų aptarnavimo centrui.

Įmonėje 2023 metais sumažėjo kreipinių skaičius, tačiau klientus vis dažniau aptarnavo ne Įmonės darbuotojai, o Išorinis klientų aptarnavimo centras. Įmonės 2022 m. Išorinio skambučių centro paslaugų išlaidos (sąnaudos) buvo 21 206,23 Eur, o 2023 metais – 101 958,20 Eur, t. y. 2023 metais sąnaudos padidėjo 80 751,97 Eur. Įmonėje 2022 metų pradžioje klientus aptarnavo 9 Klientų aptarnavimo skyriaus darbuotojai, 2022 metų pabaigoje – 8, o 2023 metų pradžioje – 8 darbuotojai, pabaigoje – 7 darbuotojai. Įmonės Klientų aptarnavimo skyriaus (Klientų patirčių valdymo skyriaus) darbuotojams nustačius ambicingus tikslus, didėja Išorinio skambučių/klientų aptarnavimo centro paslaugų poreikis. Įmonėje neatliekama kaštų ir naudos analizė, todėl nustatant darbuotojams ambicingus tikslus ir papildomai rinkoje įsigyjant paslaugas, didėjo administravimo sąnaudos.

2.2 Ne visada pagrindžiamas darbuotojų mokymų reikalingumas

Įmonės Techninės tarybos posėdyje³⁰ svarstytas klausimas dėl anglų kalbos mokymų Įmonės darbuotojams pirkimo. Pirkimas grindžiamas darbuotojų noru patobulinti anglų kalbos žinias, neatsižvelgiant į kalbos mokėjimo poreikį vykdant darbuotojams priskirtas funkcijas ir kvalifikacinius darbuotojų reikalavimus. Įmonė įvykdžiusi neskelbiamą mažos vertės supaprastintą pirkimą su UAB Kalba LT 2023 m. rugpjūčio 1 d. pasirašė Viešojo paslaugų

²⁸ UAB „Fogosales tyrimai“ 2023-10-09 išorinio klientų aptarnavimo centro paslaugų teikimo sutartis Nr. VPS-2023-36.

²⁹ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ 2023 metų veiklos ataskaita.

³⁰ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ Techninės tarybos posėdžio 2023-07-11 protokolas Nr. TECH-2023-09.

pirkimo-pardavimo sutartį³¹. Sutarties vertė – 5 130,00 Eur. Mokymų trukmė 60 akademinių valandų. Mokymų paslaugos buvo teikiamos 30-čiai Įmonės darbuotojų³², tačiau tik trijų darbuotojų pareigybių aprašymuose nurodyta mokėti anglų kalbą (Kokybės valdymo eksperto, IT sistemų administratoriaus, Procesų ir pokyčių valdymo vadovo).

Įmonės direktorius 2022 m. kovo 28 d. patvirtino Darbuotojų atlygio valdymo gaires darbuotojams ir vadovams³³. Pagal Įmonės įstatus³⁴ darbuotojų apmokėjimo ir skatinimo taisyklės tvirtina valdyba. Valdyba 2023 m. liepos 28 d. patvirtino Įmonės atlygio politiką³⁵, kurioje numatyta, kad siekiant atliepti darbuotojų socialinius poreikius ir didinti jų socialinį saugumą visiems darbuotojams Įmonėje skiriamos papildomos naudos ir socialinės išmokos atsižvelgiant į rinkos praktikas ir Įmonės finansines galimybes. Prie papildomų naudų priskiriamas ir individualus mokymų krepšelis. Kartą per metus Įmonės vadovas turi patvirtinti metų papildomų naudų sąrašą ir naudų vertes bei pretendavimo taisyklės³⁶. Įmonėje nepatvirtintas papildomų naudų sąrašas, nepatvirtintos naudų vertės, pretendavimo taisyklės, nesudaryti mokymų planai. Pagal Įmonės pateiktą informaciją³⁷ 2023 metais mokymams per metus skirti po 300 Eur kiekvienam darbuotojui (56 etatams). Pažymėtina, kad mokymo paslaugų viešasis pirkimas buvo pradėtas vykdyti 2023 m. liepos 11 d., t. y. dar nepatvirtinus Įmonės atlygio politikos. Nepatvirtinus naudų sąrašo, naudų verčių, pretendavimo taisyklių, mokymų planų, neįvertinus mokymų reikalingumo darbuotojų priskirtoms funkcijoms atlikti, negalėjome įvertinti, ar apmokėjus anglų kalbos mokymų paslaugas, ekonomiškai naudojamos Įmonės lėšos.

2.3 Abejotinas įsigytų paslaugų poreikis

Įmonė nusprendė³⁸ įsigyti strateginio dokumento parengimo paslaugas. Pirkimas grindžiamas, kad įvykus Įmonės strateginei sesijai, buvo nustatytos pagrindinės strategijos gairės, misija, vizija, įmonės stiprybės, silpnybės, grėsmės, galimybės bei įmonės veiklos

³¹ Viešojo paslaugų pirkimo-pardavimo sutartis Nr. VPS-2023-23.

³² Įmonės direktoriui, personalo ir bendrųjų reikalų ekspertui, kokybės valdymo ekspertui, viešųjų pirkimų ekspertui, kontrolės ir operatyvinio valdymo ekspertui, teisės ir bendrųjų reikalų skyriaus vadovui, atliekų tvarkymo kontrolės skyriaus vadovui, procesų ir pokyčių valdymo vadovui, IT sistemų administratoriui, vyr. teisininkui, 3 kontrolieriams, 6 klientų patirčių konsultantams, 3 skolų valdymo specialistams, 3 rinkliavos administravimo specialistams, pažeidimų prevencijos specialistui, duomenų tvarkymo specialistui, kontrolės specialistui, komunikacijos specialistui, specialistui.

³³ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ darbuotojų atlygio valdymo gairės darbuotojams ir vadovams, patvirtinta direktoriaus įsakymu Nr. V-2022-50.

³⁴ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ įstatai, patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 202-04-10 įsakymu Nr. 30-824/20, 27.3 p.

³⁵ Įmonės atlygio politika, patvirtinta valdybos (2023-07-28 posėdžio protokolas Nr. VAPP-2023-8).

³⁶ Ten pat, 5 p.

³⁷ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ 2024-05-31 raštas Nr. SD-2024-1977 „Dėl informacijos pagal audito ataskaitos projektą pateikimo“.

³⁸ Savivaldybės Įmonės „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ Techninės tarybos posėdžio 2022-09-22 protokolas Nr. TECH-22-18.

tiksmai. Reikalinga parengti Įmonės 2025-2030 metų strateginį dokumentą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų ir kitų norminių dokumentų reikalavimus, keliamus tokio dokumento rengimui. Strateginės sesijos moderavimo paslaugų pirkimo metu tokių paslaugų poreikis nebuvo numatytas, kadangi buvo planuotas tik įmonės strategijos atnaujinimas (korekcija) pagal strateginės sesijos metu išsiginčintą gaires.

Įmonė su UAB „Gooliver“ sudarė 2025-2030 metų strategijos gairių parengimo paslaugų sutartį³⁹. Sutarties vertė – 12 089,90 Eur. Sutartis sudaryta 3 mėn. laikotarpiui. Pagal pasirašytą sutartį, 2023 m. sausio 20 d. buvo paruoštas dokumentas Įmonės ilgalaikės strategijos gairių kontekstas. Dokumente nagrinėtos temos: Įmonės ilgalaikės strategijos gairių kontekstas, užsienio šalių patirtis ir ekspertų įžvalgos, tarptautiniai ir nacionaliniai atliekų tvarkymo tikslai, Lietuvos ir Vilniaus miesto progresas, Lietuvos atliekų tvarkymo palyginimas su kitomis Europos Sąjungos šalimis, Atliekų tvarkymas Vilniuje šiandien, Įmonės ilgalaikės strategijos gairės. Dokumente nurodoma koks Įmonės vaidmuo galėtų būti formuojant ir įgyvendinant Vilniaus atliekų sistemos viziją. Įmonė nepateikė duomenų, kokie dokumentai buvo parengti atsižvelgiant į 2025-2030 metų strategijos gaires. Pagal Įmonės paaiškinimą⁴⁰, 2025-2030 metų Įmonės strategija neparengta, nes nepatvirtintas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo planas, Regioninis atliekų prevencijos ir tvarkymo planas, Vilniaus miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo planas. Kol nepatvirtintas 2025-2030 metų valstybinis, regioninis ir Vilniaus miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo planas, netikslinga buvo įsigyti 2025-2030 metų strategijos gairių parengimo paslaugas, todėl 12 089,90 Eur lėšų panaudotos neefektyviai.

2.4 Trūksta transporto ir kuro naudojimo kontrolės

Įmonės Atliekų tvarkymo kontrolės skyrius 2023 metais naudojo 6 automobiliais, kuriuos nuomojasi iš UAB „Autolux“. Pagal Įmonės pateiktus duomenis automobiliai nėra priskirti kiekvienam kontrolieriui – 5 automobiliai yra priskirti atliekų aptarnavimo zonai (5 zonos), o 1 automobiliu naudojasi Atliekų tvarkymo kontrolės skyriaus vadovas, kiti darbuotojai, arba naudojamas kontrolės funkcijoms atlikti, kai kiti automobiliai remontuojami.

Pagal galiojančias Įmonės patvirtintas taisykles⁴¹, kurios nėra atnaujintos atsižvelgiant į struktūrinius pokyčius, automobilius vairuojantys darbuotojai kiekvieną mėnesį turi pildyti lengvojo automobilio kelionės lapą. Audito metu Įmonė nepateikė 2023 m. kelionės lapų ir Atliekų tvarkymo kontrolės skyriaus kontrolieriams paskirtų užduočių, todėl negalėjome

³⁹ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ ir UAB „Gooliver“ 2022-10-12 sutartis Nr. VPS-2022-42.

⁴⁰ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ 2024-05-31 raštas Nr. SD-2024-1977 „Dėl informacijos pagal audito ataskaitos projektą pateikimo.

⁴¹ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ direktoriaus 2017-08-28 įsakymu Nr. V-20 patvirtintos Atliekų tvarkymo paslaugos administravimo tarnybos atliekų vežėjų kontrolės skyriaus darbuotojų tarnybinių automobilių naudojimo taisyklės, 13 p.

įvertinti, ar automobiliai buvo naudojami Įmonei priskirtoms funkcijoms atlikti. Negalėjome įvertinti, ar papildomas automobilis buvo naudojamas Įmonės reikmėms, nes Įmonė nepateikė duomenų, kurie darbuotojai naudojami automobiliu, kada ir kokiais tikslais.

Automobiliuose yra sumontuota GPS transporto kontrolės sistema, kurios pagalba suformuojamos ataskaitos. Įmonės pateiktose GPS ataskaitose nenurodytas automobiliu besinaudojantis asmuo, kiti duomenys, kurių pagalba galima atlikti transporto ir kuro panaudojimo kontrolę. Audito metu peržiūrėję pateiktus GPS duomenis, negalėjome įvertinti, ar automobiliai naudojami suplanuotoms užduotims atlikti⁴² – kontrolieriams nepriskirtą automobilį vairuojantis asmuo 2023 m. gegužės 10 d. tarp 13:19:54 val. ir 13:45:04 val. važiavo maršrutu Lazdynų seniūnija, Vilnius – Ažuolinė, Vilniaus apskritis 131 km/val. greičiu ir 15:22:22 – 15:58:09 val. Ažuolinė, Vilniaus apskritis – Laisvės pr., 10A, Vilnius 132 km/val. greičiu. Įmonė nepateikė direktoriaus įsakymo dėl leidimo naudotis automobiliu už Vilniaus miesto ribų (Ažuolinė yra Vilniaus rajono teritorijoje).

Pagal Įmonės pateiktas sąskaitas iš tiekėjo (UAB Viada LT) 2023 metais buvo įsigyta 7 724,54 litrai kuro už 10 736,69 Eur, o pagal pateiktus kuro nurašymo aktus 2023 m. Įmonėje sunaudota 7 887,427 litrai kuro už 10 982,65 Eur, t. y. panaudota 162,887 litrais daugiau kuro negu įsigyta. Pagal pateiktus GPS duomenis sunaudota kuro 9 911,8 litrai, t. y. 2 024,373 litrais daugiau negu nurodyta kuro nurašymo aktuose ir 2187,26 litrais daugiau negu įsigyta. Dėl skirtingų duomenų apie kuro nurašymą, negalėjome įvertinti kuro panaudojimo teisingumo. Pažymėtina, kad GPS duomenys saugomi tik 12 mėn.

Nesant automobilių ir kuro naudojimo kontrolės, automobiliai ir kuras gali būti naudojami ne Įmonė tikslams.

3. Informacinių sistemų plėtra neužtikrina efektyvaus veiklos procesų valdymo

Planuojant IS plėtrą Įmonė turi įvertinti, ar mažiausiomis sąnaudomis bus pasiektas efektyvus vykstančių procesų valdymas – ar IS pagalba bus kaupiami visų atliekų rūšių surinkimo duomenys, ar bus galima stebėti atliekų surinkimo procesus, ar bus galimybė registruoti ir kaupti iš gyventojų gautus pranešimus, skundus ir stebėti jų nagrinėjimą, ar bus reikalingos lėšos IS priežiūros paslaugoms įsigyti.

---

⁴² Pvz., 1 zonos automobiliu 2023 m. gruodžio 1 d. tarp 8:00:26 val. ir 08:13:34 val. buvo važiuojama maršrutu Lazdynų seniūnija, Vilnius – Širvintų g. 55, Vilnius 133 km/val. greičiu; 2 zonos automobiliu 2023 m. gruodžio 12 d. tarp 15:38:26 val. ir 15:52:29 val. buvo važiuojama maršrutu Pylimėlių g. 12, Vilnius – Naujosios Vilnios seniūnija, Vilnius 126 km/val. greičiu; 3 zonos automobiliu 2023 m. liepos 17 d. tarp 12:09:29 val. ir 12:25:58 val. buvo važiuojama maršrutu Lentvario g.1, Grigiškės – Ismonių g. 15, Panerių seniūnija, Vilnius 128 km/val. greičiu, 4 zonos automobiliu 2023 m. rugsėjo 14 d. tarp 08:08:56 val. ir 08:18:51 val. buvo važiuojama maršrutu Lazdynų seniūnija, Vilnius – Šešuolių g., 9A, Vilnius 132 km/val. greičiu.

3.1 Nepasibaigus galioti sutartims sudaromos naujos informacinių sistemų plėtros ir priežiūros sutartys

Įmonės veikloje naudota specialioji programinė įranga ATRIS (skirta vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų iš atliekų turėtojų surinkimą ir tvarkymą apskaitai bei su ATRIS sujungta savitarnos svetainė) netenkino Įmonės poreikių, todėl buvo nuspręsta įsigyti naują informacinę sistemą. Atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinę sistemą nupirko Savivaldybė (Savivaldybės administracijos ir UAB „Technologinių paslaugų sprendimai“ sudaryta sutartis⁴³). Sutarties vertė – 368 203 Eur su PVM. Informacinė sistema turėjo apimti visų rūšių atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinės sistemos diegimo, licencijos, papildomos priežiūros paslaugas.

Atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinė sistema skirta stebėti ir valdyti atliekų surinkimo procesą, naudojantis sistema, šią veiklą galima analizuoti tiek realiu laiku, tiek norimais periodais, o naudojantis analizės metu gautais rezultatais tikslinti bei tobulinti atliekų surinkimo procesą. Įmonė naudoja šia sistema, nors pagal teisės aktų reikalavimus⁴⁴ ji neperduota Įmonei valdyti, naudoti ir ja disponuoti patikėjimo teise.

Įmonėje iki 2023 m. birželio 12 d. galiojo su UAB „Starkodas“ sudaryta sutartis⁴⁵ dėl didelių gabaritų atliekų išvežimo rezervacinės sistemos licencijų nuomos ir aptarnavimo paslaugų. Sutarties vertė – 251 922,00 su PVM.

Sistemos parengimo darbams ir pritaikymui veiklos procesams buvo numatyta 47 190,00 Eur su PVM, programinės įrangos licencijų nuoma 36 mėn. – 204 732,00 Eur su PVM. Didelių gabaritų atliekų išvežimo rezervacinės sistemos funkcionalumo reikalavimai apėmė: paslaugų modulį (paslaugos, užsakymai, atributai), puslapių modulį, vartotojų modulį, vežėjų modulį ir kt. SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ sutarties galiojimo laikotarpiu teikėjui už licencijų nuomą ir aptarnavimo paslaugas sumokėjo 138 182,00 Eur, tame skaičiuje 2023 metais sumokėjo 14 407,07 Eur. Vilniaus miesto savivaldybė 2023 metais taip pat sumokėjo 29 403 Eur licencijos mokestį ir 15 103,39 Eur už papildomas priežiūros paslaugas tik kitam paslaugos teikėjui.

⁴³ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos ir UAB „Technologinių paslaugų sprendimai“ 2022-10-07 sutartis Nr. A62-722/22.

⁴⁴ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas (1998-05-12 Nr. VIII-729 (su vėlesniais pakeitimais) 8 str. 1 d. 2 p.; SI „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ įstatai, patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020-04-04 įsakymu Nr. 30-824/20, 51 p.

⁴⁵ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ ir UAB „Starkodas“ 2020-06-12 sutartis Nr. PA-20200612-1/VPSe-2020-00017.

Savivaldybės ir UAB „Technologinių paslaugų sprendimai“ sudarytoje atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinė sistemos diegimo sutartyje⁴⁶ numatytas atliekų administratoriaus teikiamų paslaugų bei gaunamų kreipinių valdymo sistemos įdiegimas, nors iki 2023 m. rugpjūčio 10 d. galiojo Įmonės ir UAB „Starkodas“ sudaryta sutartis⁴⁷ dėl internetinės turinio valdymo sistemos IDCMS ir internetinės kreipinių valdymo sistemos IDdesk priežiūros ir vystymo paslaugų. Maksimali sutarties vertė – 137 214,00 su PVM. Sutarties galiojimo laikotarpiu Įmonė teikėjui sumokėjo 44 394,91Eur, tame skaičiuje už 2023 m. – 2 640,53 Eur.

Atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinės sistemos, kurią įsigijo Savivaldybė, komponentai yra visų rūšių atliekos (MKA, tekstilės, didelių gabaritų atliekos), numatytas atliekų administratoriaus teikiamų paslaugų bei gaunamų kreipinių valdymo sistemos įdiegimas, todėl priimant sprendimus dėl naujos informacinės sistemos įsigijimo, turėjo būti įvertintas paslaugų teikimas pagal nepasibaigusias galioti sutartis.

Be to, Įmonė pagal su UAB „Technologinių paslaugų sprendimai“ pasirašytą sutartį⁴⁸ 2023 m. lapkričio 15 d. už 16 940,00 Eur įsigijo Savivaldybės nupirkto atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinės sistemos plėtros darbus. Įmonė ir UAB „Technologinių paslaugų sprendimai“ 2024 m. kovo 6 d. pasirašė naują sutartį⁴⁹ (pradinė sutarties kaina – iki 16 940,00 Eur su PVM) dėl Savivaldybės įsigyotos Sistemos (atliekų turėtojų rinkliavos administravimo ir klientų aptarnavimo programinės įrangos) plėtros paslaugų įsigijimo pagal paraiškas 12 mėn. laikotarpiui.

Atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinės sistemos, kurią įsigijo Savivaldybė, diegimo darbai buvo baigti 2023 m. vasario 10 d.⁵⁰, poreikis sistemos plėtros darbams atsirado jau 2023 m. birželio mėn. Priimant sprendimus dėl naujos informacinės sistemos įsigijimo, turėjo būti įvertintas tam tikrų modulių reikalingumas, plėtros galimybės.

Įmonėje nesant sutarčių kontrolės neužtikrinamas ekonomiškasis lėšų naudojimas ir sąnaudų mažinimas.

---

⁴⁶ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos ir UAB „Technologinių paslaugų sprendimai“ 2022-10-07 sutartis Nr. A62-722/22.

⁴⁷ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratoriaus“ ir UAB „Starkodas“ 2020-08-10 sutartis Nr. PA-20200810-1/VPS-2020-00026.

⁴⁸ SĮ „Atliekų sistemos administratorius“ ir UAB „Technologinių paslaugų sprendimai“ 2023-07-21 sutartis Nr. VPS-2023-21.

⁴⁹ SĮ „Atliekų sistemos administratorius“ ir UAB „Technologinių paslaugų sprendimai“ 2024-03-06 sutartis Nr. VPS-2024-3.

⁵⁰ 2023-02-10 priėmimo-perdavimo aktas Nr. S/TPS4576/23.

3.2 Ne visi duomenys kaupiami atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinėje sistemoje

Įmonė atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinėje sistemoje, kuri įdiegta 2023 m. vasario 10 d., kaupia mišrių komunalinių atliekų surinkimo duomenis, pakuočių atliekų surinkimo duomenis (nuo 2023 m. spalio mėn.), tekstilės atliekų surinkimo duomenis (nuo 2023 m. rugsėjo mėn.). Pažymėtina, kad Savivaldybei priklausančiuose 105 tekstilės konteineriuose sumontuoti užpildymo lygio jutiklių duomenys nėra integruoti į naują sistemą, o fiksuojami Įmonės naudojamoje duomenų paketu iš tekstilės konteinerių apdorojimo sistemoje WASABIS, nors šios sistemos aptarnavimo sutarties galiojimo laikas yra pasibaigęs. Ne visus duomenis kaupiant atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinėje sistemoje, gali būti neužtikrinama efektyvi informacinių sistemų plėtra.

4. Kiti pastebėjimai

Dėl Įmonės skyrių nuostatų ir pareigybių sąrašo tvirtinimo

Įmonėje 2023 metais nebuvo patvirtinti Teisės ir bendrųjų reikalų skyriaus, Informacinių technologijų skyriaus, Atliekų tvarkymo kontrolės skyriaus nuostatai. Vadovaujantis Įmonės įstatais⁵¹ Įmonės vadovas tvirtina Įmonės struktūrinių padalinių nuostatus. Audito metu Įmonės l. e. direktorius patvirtino Klientų patirčių valdymo, Teisės ir bendrųjų reikalų, Atliekų tvarkymo kontrolės, Komunikacijos, Informacinių technologijų skyrių nuostatus⁵².

Audito metų Įmonė nepateikė 2023 metais galiojusio pareigybių sąrašo, nes jis buvo konfidencialus ir Įmonės teigimu, buvęs vadovas jo neperdavė. Dėl šios priežasties negalėjome įvertinti, ar visiems darbuotojams buvo parengti ir patvirtinti pareigybių aprašymai, kokie atlyginimų rėžiai nustatyti kiekvienai pareigybei, ar darbuotojams nustatyti atlyginimų dydžiai neviršijo patvirtintų maksimalių dydžių.

Dėl viešųjų pirkimų

Susipažinę su Įmonėje 2022 metais ir 2023 metais organizuotais viešaisiais pirkimais ir jų atlikimu nustatėme, kad:

- Įmonės pateiktuose 2022 metų ir 2023 metų pirkimų žurnaluose nebuvo įtraukti atlikti pirkimai, kurie paskelbti CVPIS (2022 metais 39 pirkimai, 2023 metais 8 pirkimai);

⁵¹ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ įstatai, patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020-04-10 įsakymu Nr. 30-824/20, 35.2 p.

⁵² SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ l. e. direktoriaus įsakymai: 2014-04-03 Nr. V-2024-72, 2024-04-16 Nr. V-2024-82, 2024-04-29 Nr. V-2024-93, 2024-04-29 Nr. V-2024-94, 2024-04-29 Nr. V-2024-95.

- Įmonė 2022 metais CVPIS nepaskelbė 21 sutarties, 2023 metais – taip pat 21 sutarties. Vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo⁵³ 86 straipsnio 9 punktu, Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymu⁵⁴ patvirtinto Informacijos viešinimo centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašo 30 punktu, raštu ir žodžiu sudarytos sutartys turi būti skelbiamos CVPIS. Įmonė audito metu paskelbė CVPIS 2022 metais 13-os įvykdytų pirkimų sutartis ir 2023 metais 20-ties įvykdytų pirkimų sutartis. Su UAB „Apskaitos ir mokesčių konsultacijos“ 2023 m. vasario 10 d. sudaryta finansinių ataskaitų audito paslaugų pirkimo sutartis CVPIS nepaskelbta.
- Įmonė su paslaugų teikėjais sudarytas sutartis ir jų pakeitimus paskelbė CVPIS nesilaikydama Viešųjų pirkimų įstatymo⁵⁵ 86 straipsnio 9 dalyje ir Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtinto Informacijos viešinimo centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašo⁵⁶ 30 punkte nustatytų terminų (su UAB Kalba LT 2023 m. rugpjūčio 1 d. pasirašytą sutartį CVPIS paskelbė 2023 m. rugsėjo 18 d., su UAB „Norelmedia“ 2023 m. balandžio 27 d. pasirašytą susitarimą dėl sutarties pakeitimo CVPIS paskelbė 2024 m. balandžio 23 d., su MB „Norelmedia“ 2023 m. kovo 31 d. pasirašytą sutartį CVPIS paskelbė 2024 m. kovo 27 d., o 2023 m. rugpjūčio 22 d. pasirašytą papildomą susitarimą – 2024 m. balandžio 24 d., su UAB „Fogosales tyrimai“ 2023 m. spalio 9 d. pasirašytą sutartį CVPIS paskelbė 2023 m. gruodžio 1 d. su UAB „Synopticom“ 2023 m. rugsėjo 8 d. pasirašytą paslaugų teikimo sutartį CVPIS 2023 m. gruodžio 1 d.).
- Įmonės 2022 metų ir 2023 metų CVPIS paviešintų sutarčių tiekėjų pavadinimai nesutampa su nurodytais viešųjų pirkimų žurnaluose (2022 metų pirkimų žurnale nurodyta UAB Kvadratu, o CVPIS - UAB Tvaru kvadratu, 2022 metų pirkimų žurnale nurodyta UAB Proveda, o CVPIS – UAB Prodevia, 2023 metų pirkimų žurnale nurodyta UAB Technologijų pasaulis, o CVPIS – UAB Technologinių paslaugų sprendimai, 2023 metų pirkimų žurnale nurodyta NOOR legal advokatų profesinė bendrija, o CVPIS – SPC Legal, 2023 metų pirkimų žurnale nurodyta UAB Fogosales, o CVPIS – KITI;

---

⁵³ 1996-08-13 Nr. I-1491 (su vėlesniais pakeitimais).

⁵⁴ 2017-06-19 įsakymas Nr. 1S-91 (su vėlesniais pakeitimais).

⁵⁵ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (su visais pakeitimais).

⁵⁶ Informacijos viešinimo centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašas, patvirtintas 2017-06-19 Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymu Nr. 1S-91.

- 2023 metų viešųjų pirkimų žurnalas užpildytas nesilaikant SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo taisyklių 28.9 punkto reikalavimų⁵⁷, nes ne visis atvejais nurodyti tiekėjų pavadinimai, sąskaitų faktūrų data.

Pažymėtina, kad SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ direktoriaus 2022 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. V-2022-2 patvirtintas 2022 m. viešųjų pirkimų planas, kuriame buvo numatyta 60 pirkimų, metų eigoje buvo pakeistas 26 kartus, o 2023 m. sausio 5 d. įsakymu Nr. V-2023-2 patvirtintas 2023 m. viešųjų pirkimų planas, kuriame buvo numatyti 46 pirkimai, metų eigoje pakeistas 19 kartų.

Dėl audito paslaugų

Įmonė siekdama išsiaiškinti, ar skaidriai buvo naudojamos lėšos komunikacijos paslaugoms⁵⁸, viešojo konkurso būdu įsigijo audito paslaugas ir 2023 m. gruodžio 1 d. sudarė sutartį⁵⁹ su advokatų profesine bendrija „NOOR legal“ dėl ribotos apimties veiklos audito (netipinės išlaidos). Audito tikslas – įvertinti Įmonės įsigytas komunikacijos paslaugas, t. y. sudarytas sutartis su UAB „Idea prima“ ir UAB „Nuostabu“, šių sutarčių vykdymą, pateikti audito išvadas bei rekomendacijas. Audito laikotarpis 2021 m. lapkričio 29 d. – 2023 m. gruodžio 31 d. Audito metu buvo vertinamos šios Įmonės sudarytos sutartys ir jų vykdymas: 2021 m. lapkričio 29 d. paslaugų teikimo sutartis sudaryta su UAB „Idea prima“ (sutarties vertė 11 918,50 Eur, sutarties objektas – kampanijos „Tvarios Kalėdos“ turinio kūrimas, komunikacijos ir viešinimo paslaugos); 2021 m. gruodžio 13 d. paslaugų teikimo sutartis sudaryta su UAB „Idea prima“ (sutarties vertė 9 559,00 Eur, sutarties objektas – komunikacijos paslaugos); 2022 m. gegužės 31 d. paslaugų teikimo sutartis sudaryta su UAB „Idea prima“ (sutarties vertė 199 999,69 Eur, sutarties objektas – renginių organizavimo paslaugos, sutarties terminas 2 metai); 2023 m. rugpjūčio 22 d. paslaugų teikimo sutartis sudaryta su UAB „Nuostabu“ (sutarties vertė 255 310,00 Eur, sutarties objektas – integruotos komunikacijos paslaugos, sutarties terminas 3 metai).

Advokatų profesinė bendrija „NOOR legal“ pateikė Įmonei 2024 m. sausio 12 d. teisinio patikrinimo ataskaitą. Įmonės atstovai 2024 m. sausio 9 d. vykusio eilinio valdybos posėdžio metu pristatė audito ataskaitą, pateiktas rekomendacijas ir informavo⁶⁰ valdybos narius, kad audito medžiaga perduota teisėsaugos institucijoms.

⁵⁷ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo taisyklės, patvirtintos 2022-02-23 direktoriaus įsakymu Nr. V-2022-35.

⁵⁸ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ 2023-12-08 valdybos posėdžio protokolas Nr. VAPP-2023-13.

⁵⁹ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ ir advokatų profesinės bendrijos „NOOR legal“ sutartis Nr. VPS-2023-44. Sutarties vertė iki 10 000 Eur.

⁶⁰ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ valdybos posėdžio 2024-02-29 protokolas Nr. LKG-2024-7.

Įmonės valdybos nariai 2024 m. vasario 29 d. vykusiame valdybos posėdyje ragino Įmonę pradėti IT auditą. Susitarta IT audito procedūras pradėti ne vėliau kaip 2024 m. kovo 15 d. Įmonė su advokatų profesinė bendrija „NOOR legal“ 2024 m. kovo 27 d. sudarė audito paslaugų teikimo sutartį⁶¹ dėl ribotos apimties audito (Informacinių technologijų sutarčių ir informacinių technologijų pirkimų audito paslaugų).

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Rekomendacijos eilės numeris	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas/ Priemonės/ Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1.	Siekiant efektyvesnės atliekų tvarkymo kontrolės, parengti vežėjų kontrolinių patikrinimų planą	SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“	Rengiamas kontrolinių patikrinimų metų planas	2024-06-15
	Siekiant mažinti administravimo sąnaudas:			
2.	Nustatant veiklos tikslus, įvertinti naudos ir sąnaudų santykį.	SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“	Nustatant 2025 metų tikslus ir rengiant įgyvendinimo planus, plane nurodyti lėšų poreikį, įvertinti naudos ir sąnaudų pokyčio santykį.	2025-03-15
3.	Parengti darbuotojų mokymo planą.	SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“	Rengiamas darbuotojų metinis mokymų planas	2024-07-01
4.	Nustatyti automobilių naudojimo kontrolės procedūras.	SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“	Planuojama jau prie esamos kelionės ir kuro kontrolės sistemos parengti kelionės žurnalą, skirtą darbuotojui pildyti kelionės pradžioje ir pabaigoje, taip pat automobilio	2024-07-15

⁶¹ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ ir advokatų profesinė bendrija „NOOR legal“ sutartis Nr. VPS-2024-6. Sutarties vertė iki 15 125 Eur.

			rezervaciją MS Outlook (analogiškai kaip salių rezervacija).	
5.	Siekiant ekonomiško lėšų naudojimo informacinių sistemų plėtrai ir priežiūrai, parengti sudarytų sutarčių kontrolės priemonės.	SI „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“	Patvirtintas Viešųjų pirkimų proceso aprašas, kuriame aprašytas Viešųjų pirkimų sutarčių vykdymo subprocesas, nurodyti už sutarčių kontrolę atsakingi asmenys.	Įgyvendinta

Savivaldybės kontrolierius

Gintaras Radavičius

Vyriausioji patarėja (grupės vadovė)

Birutė Žilėnienė

PRIEDAI

Audito ataskaitos „SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratoriaus“ veiklos vertinimas“
1 priedas

Santrumpos ir sąvokos

Įmonė – Savivaldybės įmonė „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“

Savivaldybė – Vilniaus miesto savivaldybė

Savivaldybės administracija – Vilniaus miesto savivaldybės administracija

MKA – mišrios komunalinės atliekos

DGA – didelių gabaritų atliekos

CVPIS – Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema

IS – informacinė sistema

GPS – globali padėties nustatymo sistema

Komunalinės atliekos – mišrios ir atskirai surinktos buitinės (buityje susidarančios) atliekos, įskaitant popieriaus ir kartono, stiklo, metalų, plastiko, biologines, medienos, tekstilės, pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, taip pat stambiąsias atliekas, įskaitant čiužinius ir baldus, ir atliekas, surinktas iš kitų šaltinių, kai jos savo pobūdžiu ar sudėtimi yra panašios į buitines atliekas. Prie komunalinių atliekų nepriskiriamos gamybos, sveikatos priežiūros veikloje susidarančios atliekos, žemės ūkio, miškininkystės, žvejybos, septikų, taip pat kanalizacijos ir nuotekų valymo atliekos, įskaitant nuotekų dumblą, eksploatuoti netinkamos transporto priemonės ir statybinės atliekos⁶².

Atliekų surinkimas – atliekų paėmimas iš atliekų turėtojų, įskaitant rūšiuojamąjį atliekų surinkimą ir (ar) parengiamąjį laikymą iki atliekų surinkimo įrenginiuose, kuriuose atliekos iškraunamos, kad jas galima būtų paruošti pervežti į atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius⁶³.

Atliekų vežėjas – įmonė, kuri priima atliekas iš jų turėtojo, jas veža ir perduoda atliekų naudotojui ar šalintojui⁶⁴.

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorius – vienos, kelių ar visų į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančios savivaldybės (savivaldybių) įsteigtas juridinis

⁶² Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, 1998-06-16 Nr. VIII-787 (su vėlesniais pakeitimais), 2 str. 39 d.

⁶³ Ten pat, 2 str. 14 d.

⁶⁴ Ten pat, 2 str. 21 d.

asmuo, savivaldybės (savivaldybių) pavedimu atliekantis komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo funkcijas ir (ar) regioninių komunalinių atliekų tvarkymo įrenginių valdymą ir (ar) teikiantis komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas⁶⁵.

---

⁶⁵ Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, 1998-06-16 Nr. VIII-787 (su vėlesniais pakeitimais), 2 str. 44 d.

Audito ataskaitos „SĮ
„Vilniaus atliekų sistemos
administratoriaus“ veiklos
vertinimas“
2 priedas

Komunalinių atliekų vežėjai Vilniaus mieste

Aptarnaujama atliekų surinkimo ir tvarkymo zona	MKA surinkimas	Pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimas	Tekstilės atliekų surinkimas	Didelių gabaritų ir pavojingų atliekų surinkimas
UAB „Ecoservice“				
II zona „Antakalnis – Naujoji Vilnia“	✓	✓		
IV zona „Pašilaičiai – Lazdynai“	✓	✓		
Visos zonos			✓	✓
UAB „Ecoservice projektai“				
Visos zonos			✓	✓
UAB „Ekonovus“				
I zona „Verkiemis – Žirmūnai“	✓	✓		
III zona „Naujininkai – Paneriai“	✓	✓		
V zona „Centras“	✓	✓		

Audito ataskaitos „SĮ
 „Vilniaus atliekų sistemos
 administratoriaus“ veiklos
 vertinimas“
 3 priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas – atlikti veiklos auditą „SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ veiklos vertinimas“.

Pagrindiniais audito klausimai:

- ar užtikrinamas efektyvus komunalinių atliekų surinkimo administravimas;
- ar atliekant komunalinių atliekų surinkimo administravimo funkcijas mažinamos Įmonės veiklos sąnaudos;
- ar atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinės sistemos pagalba užtikrinamas efektyvus komunalinių atliekų surinkimo procesų valdymas.

Audito subjektas – SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“.

Vertintas laikotarpis – 2023 metai. Siekiant įvertinti tendencijas, pokyčius naudojome ankstesnių metų duomenis.

Įgyvendinant Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatas⁶⁶ ir siekiant užtikrinti efektyvų atliekų tvarkymo sistemos administravimą, įsteigta SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“⁶⁷.

Įmonės veiklos tikslai⁶⁸:

- užtikrinti efektyvų komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimą;
- užtikrinti kokybiškos komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo paslaugos ir visos reikalingos informacijos Vilniaus miesto savivaldybės komunalinių atliekų turėtojams teikimą;
- užtikrinti efektyvų ir skaidrų komunalinių atliekų turėtojų registro valdymą, siekiant užtikrinti optimalaus rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą surinkimo paslaugos teikimą;
- teikti visą reikalingą su komunalinių atliekų tvarkymu susijusią informaciją Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai (Savivaldybės

⁶⁶ Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, 1998-06-16 Nr. VIII-787 (su vėlesniais pakeitimais), 30 str.3 d.

⁶⁷ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2015-09-23 sprendimas Nr. 1-191.

⁶⁸ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ įstatai, patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020-04-10 įsakymu Nr. 30-824/20, 10 p.

administracijos direktoriui), spręsti kitas su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias problemas;

- vykdyti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo kontrolę ir priežiūrą;
- administruoti Vilniaus miesto komunalinių atliekų turėtojų (rinkliavos ir (ar) įmokos mokėtojų) skolas (nepriemokas) bei organizuoti šių skolų (nepriemokų) išieškojimą teisės aktų nustatyta tvarka.

Komunalines atliekas Vilniaus mieste surenka trys vežėjai, su kuriais paslaugų sutartis sudarė Savivaldybės administracija.

Vilniaus miesto savivaldybės lūkesčių rašte⁶⁹ SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ iškeltas vienas iš pagrindinių tikslų – kokybiškos, nepertraukiamos ir prieinamos atliekų surinkimo ir tvarkymo paslaugos atliekų turėtojams teikimo organizavimas.

Įgyvendinant veiklos tikslus, Įmonei pavesta atlikti Vilniaus miesto savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse⁷⁰ nurodytas funkcijas.

Nekilnojamojo turto objekto savininkas arba kitas atliekų turėtojas už komunalinių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą, moka į savivaldybės biudžetą Savivaldybės tarybos sprendimu nustatytą privaloma įmoka – rinkliavą. Rinkliavą pagal Savivaldybės tarybos patvirtintus dydžius apskaičiuoja Įmonė⁷¹. Rinkliavos mokėtojų (nekilnojamojo turto objektų savininkų) 2022 metais buvo 302 000, o 2023 metais – 356 455. Surinkta rinkliavos lėšų 2022 metais 20,9 mln. Eur, 2023 metais – 21,6 mln. Eur.

Rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą lėšos gali būti naudojamos tik komunalinių atliekų tvarkymo būtinosioms sąnaudoms, susijusioms su naudojimu, šalinimu, šių veiklų organizavimu, stebėseną, šalinimo vietų vėlesne priežiūra, finansuoti ir komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo sąnaudoms padengti⁷². Komunalinių atliekų tvarkymo administravimas turi būti užtikrinamas kuo mažiausiomis sąnaudomis⁷³.

Įmonės veiklos sąnaudos 2023 metais sudarė 2 999,9 tūkst. Eur, o 2022 metais – 2 991,3 tūkst. Eur. Veiklos sąnaudos 2023 metais padidėjo 8,6 tūkst. Eur. Didžiausią veiklos sąnaudų dalį sudaro darbo užmokesčio sąnaudos – 2023 metais 1 703,9 Eur (56,8 proc. visų sąnaudų), o 2022 metais 1 710,1 tūkst. Eur (57,2 proc. visų sąnaudų). Darbo užmokesčio

⁶⁹ Vilniaus miesto savivaldybės administratoriaus 2021-01-20 lūkesčių raštas.

⁷⁰ Vilniaus miesto savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2022-05-24 sprendimu Nr. -1458, 20 p.

⁷¹ Vilniaus miesto savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatai, patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2022-12-014 sprendimu Nr. 1-1716, 50 p.

⁷² Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, 1998-06-16 Nr. VIII-787 (su vėlesniais pakeitimais), 30⁵ str. 5 d.

⁷³ Ten pat, 30⁵ str. 1 d. 6 p.

sąnaudos 2023 metais sumažėjo 6,2 tūkst. Eur, palyginus su 2022 metais. Įmonės kitos sąnaudos 2023 metais sudarė 632,4 tūkst. Eur (21,1 proc. visų sąnaudų), o 2022 metais – 564,1 tūkst. Eur (18,9 proc. visų sąnaudų). Kitos sąnaudos 2023 metais padidėjo 68,3 tūkst. Eur. Informacinių technologijų priežiūros ir plėtros sąnaudos 2023 metais sudarė 352,2 tūkst. Eur (11,7 proc. visų sąnaudų), o 2022 metais – 441,0 tūkst. Eur (14,7 proc. visų sąnaudų). Šios sąnaudos 2023 metais sumažėjo 88,8 tūkst. Eur. Informacinių technologijų priežiūros ir plėtros sąnaudos mažėjimui turėjo įtakos tai, kad Įmonė nemokamai naudoja Atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinę sistemą, kurią iš savivaldybės biudžeto lėšų įsigijo Vilniaus miesto savivaldybės administracija. Informacinės sistemos įdiegimui, licencijos mokesčiui, papildomoms paslaugoms 2023 metais panaudota 170,7 tūkst. Eur savivaldybės biudžeto lėšų.

Auditas atliktas pagal Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁷⁴.

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Audito ataskaitos skyrius/poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
1.1 Nekaupiami duomenys apie vežėjų eksploatuojamų transporto priemonių svėrimo įrangos metrologinę patikrą.	<u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome: <ul style="list-style-type: none"> • Savivaldybės su vežėjais pasirašytas sutartis dėl mišrių komunalinių, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų, buityje susidarančių didelių gabaritų, statybos, pavojingų atliekų ir tekstilės surinkimo ir jų vežimo paslaugos Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje; • Atliekų vežėjų naudojamose transporto priemonėse sumontuotos svėrimo įrangos metrologinės patikros sertifikatus. <u>Duomenų analizė</u> Analizavome Įmonės pateiktus atsakymus, duomenis, informaciją.	Įvertinti, ar vykdoma komunalinių atliekų vežėjų sutartinių įsipareigojimų priežiūra.
1.2 Nemažėja vežėjų pažeidimų vykdant komunalinių atliekų surinkimo ir jų vežimo paslaugų sutartis.	<u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome: <ul style="list-style-type: none"> • Savivaldybės su vežėjais pasirašytas sutartis dėl mišrių komunalinių, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų, buityje susidarančių didelių gabaritų, statybos, pavojingų atliekų ir tekstilės surinkimo ir jų vežimo paslaugos Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje; • Įmonės apskaičiuotas baudas už 2023 metus. <u>Duomenų analizė</u> Analizavome Įmonės pateiktus atsakymus, duomenis, informaciją.	

⁷⁴ 3000-asis TAAIS „Veiklos audito standartas“ (<https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/post/15649/>).

<p>1.3 Nesudaromi metiniai planai dėl vežėjų teikiamų paslaugų kontrolinių patikrinimų.</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VASA direktoriaus patvirtintą SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ mišrių komunalinių atliekų kontrolinių svėrimų atlikimo aprašą. <p><u>Duomenų analizė</u> Analizavome Įmonės pateiktą informaciją apie atliktus planinius ir prevencinius mišrių atliekų kontrolinius svėrimus, apie buityje susidarančių didelių gabaritų, statybos, pavojingųjų atliekų surinkimo paslaugų kontrolinius patikrinimus bei tekstilės atliekų surinkimo paslaugų kontrolinius patikrinimus.</p>	<p>Įvertinti, ar vykdoma komunalinių atliekų surinkimo kontrolė.</p>
<p>1.4 Ne visais atvejais kontrolinių svėrimų metu pagrįstai nustatomas mišrių komunalinių atliekų svoris.</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VASA direktoriaus patvirtintą SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ mišrių komunalinių atliekų kontrolinių svėrimų atlikimo aprašą. <p><u>Duomenų analizė</u> Analizavome Įmonės pateiktą informaciją apie atitinkamiems mišrių komunalinių atliekų turėtojams atliktus kontrolinius svėrimus. <u>Stebėjome</u> Įmonės 2024-03-19 atliekamus kontrolinius mišrių komunalinių atliekų svėrimus.</p>	
<p>1.5 Tekstilės atliekos ne visada išvežamos pagal konteineriuose sumontuotų jutiklių duomenis.</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Savivaldybės su vežėjais pasirašytas sutartis dėl tekstilės surinkimo, vežimo ir sutvarkymo Vilniaus miesto teritorijoje; • Savivaldybės pasirašytą sutartį su UAB „Baltnetos komunikacijos“ dėl tekstilės konteinerių stebėsenos sistemos; • Įmonės susirašinėjimą su paslaugos teikėju „UAB „Baltnetos komunikacijos“. <p><u>Duomenų analizė</u> Analizavome Įmonės pateiktus atsakymus, IS duomenis, informaciją.</p>	<p>Įvertinti, ar kontroliuojama, kad tekstilės konteineriai būtų ištuštinti pagal jutiklių duomenis.</p>
<p>1.6 Nustačius IS užfiksuotų atliekų svorių neatitikimus nesiimama prevencinių priemonių.</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Savivaldybės administracijos ir UAB „Technologinių paslaugų sprendimai“ pasirašytą sutartį dėl atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinės sistemos diegimo ir licencijos palaikymo paslaugos teikimo; • Įmonės rengiamas ir Savivaldybei bei atliekų vežėjams teikiamas mišrių komunalinių ir pakuočių atliekų mėnesio ataskaitas. <p><u>Duomenų analizė</u> Analizavome Įmonės pateiktus atsakymus, IS duomenis, informaciją.</p>	<p>Įvertinti, ar atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinės sistemos pagalba stebimas atliekų surinkimo procesas.</p>

<p>2.1 Nustatant darbuotojams ambicingus tikslus neįvertinamas papildomas lėšų poreikis.</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įmonės pateiktus Techninės tarybos posėdžio protokolus, viešųjų pirkimų komisijos protokolus, Pirkimo pažymas, Technines specifikacijas; • Įmonės su tiekėjais MB Norelmedia ir UAB „Fogosales tyrimai“ pasirašytas sutartis; • 2023 metų Įmonės veiklos ataskaitą. <p><u>Duomenų analizė</u> Analizavome Įmonės pateiktus duomenis apie klientų aptarnavimą, nustatytus planus bei jų vykdymą.</p>	<p>Įvertinti, ar rinkoje įsigijus paslaugas sumažėjo Įmonės veiklos sąnaudos.</p>
<p>2.2 Ne visada pagrindžiamas darbuotojų mokymų reikalingumas.</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įmonės pateiktus Techninės tarybos posėdžio protokolus, viešųjų pirkimų komisijos protokolus, Pirkimo pažymas, Technines specifikacijas; • Įmonės su tiekėjais MB Norelmedia ir UAB „Fogosales tyrimai“ pasirašytas sutartis; • 2023 metų Įmonės veiklos ataskaitą. <p><u>Duomenų analizė</u> Analizavome Įmonės pateiktus duomenis apie klientų aptarnavimą, nustatytus planus bei jų vykdymą.</p>	
<p>2.3 Abejotinas įsigytų paslaugų poreikis.</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įmonės pateiktus Techninės tarybos posėdžio protokolą, Pirkimo paraišką, Pirkimo pažymą; • Įmonės su tiekėju UAB Kalba LT pasirašytą sutartį; • Įmonės direktoriaus įsakymais patvirtintus pareigybių aprašymus; • Darbuotojų darbo apmokėjimo, vertinimo ir motyvavimo taisyklės bei Atlygio politiką. <p><u>Duomenų analizė</u> Analizavome Įmonės pateiktą informaciją apie anglų kabos kursus bei jų dalyvius.</p>	
<p>2.4 Trūksta transporto ir kuro naudojimo kontrolės.</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įmonės pateiktus Techninės tarybos posėdžio protokolą, Pirkimo paraišką; • Įmonės su tiekėju UAB „Viada LT“ pasirašytą sutartį; • Atliekų tvarkymo paslaugos administravimo tarnybos atliekų vežėjų kontrolės skyriaus darbuotojų tarnybinių automobilių naudojimo taisyklės; • Automobilio perdavimo - priėmimo aktus; • GPS ataskaitas, kuro nurašymo aktus; • 2023 m. UAB „Viada LT“ PVM sąskaitas – faktūras. <p><u>Duomenų analizė</u> Analizavome Įmonės pateiktą informaciją automobilių naudojimą Įmonėje.</p>	<p>Įvertinti, ar įsigytas kuras naudojamas Įmonei priskirtoms funkcijoms atlikti.</p>

<p>3.1 Nepasibaigus galioti sutartims sudaromos naujos informacinių sistemų plėtros ir priežiūros sutartys.</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Savivaldybės administracijos ir UAB „Technologinių paslaugų sprendimai“ pasirašytą sutartį dėl atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinės sistemos diegimo ir licencijos palaikymo paslaugos teikimo; • Įmonės sudarytas sutartis dėl IS plėtros paslaugų pirkimo, didelių gabaritų atliekų išvežimo rezervacinės sistemos licencijos ir jos aptarnavimo paslaugų pirkimo, internetinės turinio valdymo sistemos IDCMS ir internetinės kreipinių valdymo sistemos priežiūros ir paslaugų pirkimo. <p><u>Duomenų analizė</u> Analizavome Įmonės pateiktus atsakymus, duomenis, informaciją.</p>	<p>Įvertinti, ar įsigytos papildomos IS priežiūros paslaugos.</p>
<p>3.2 Ne visi duomenys kaupiami atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinėje sistemoje.</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Savivaldybės administracijos ir UAB „Technologinių paslaugų sprendimai“ pasirašytą sutartį dėl atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinės sistemos diegimo ir licencijos palaikymo paslaugos teikimo. <p><u>Duomenų analizė</u> Analizavome Įmonės pateiktus atsakymus, IS duomenis, informaciją.</p>	<p>Įvertinti, ar atliekų turėtojų registro, atliekų surinkimo stebėsenos ir valdymo informacinėje sistemoje kaupiami visų atliekų rūšių duomenys.</p>
<p>4. Kiti pastebėjimai.</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įmonės skyrių nuostatus, Įmonės direktoriaus įsakymus dėl pareigybių sąrašo patvirtinimo; • Įmonės pateiktus 2022 ir 2023 metų viešųjų pirkimų planus su pakeitimais; • Įmonės pateiktus 2022 ir 2023 metų pirkimų žurnalus; • Viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo taisykles. • Audito paslaugų įsigijimo sutartis. <p><u>Duomenų analizė</u> Analizavome Įmonės pateiktą informaciją CVP IS.</p>	<p>Išankstinio tyrimo metu buvo nustatyti teisės aktų neatitikimo atvejai.</p>